24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6547 — 20 ՅՈՒԼԻՍ 1907 — ՈՒՐԲԱԹ 22 ՀԷՄԱԶԻ-ԻԼ.-ԱԽԻՐ 1325 — 2 AOUT 1907 — 24me année № 6547

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	80 Ղրս
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	45 »
ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	100 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	35 Ֆրք.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	20 »

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԵԱՒՐԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Consple, Galata

10 PARAS

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՆԵՐԸ

Միջազգային կացութիւնը. — Ճարտն և Քոբէա. — Վիլհէլմ Բ-ի և Նիքոլա Բ-ի տեսակցութիւնը. — Լոնտոնի և Բարիզի Սակարանները. — Ճարտնական փոխառութիւնը. — Եգիպտոսի հրապարակը. — Եգիպտական Կալուածական Վարկի պարտաթուղթերը. — Օմ. Երկաթուղիներու պարտաթուղթերը։

Մեր անցեալ շաբթուան Տեսութենէն ի վեր միջազգային կացութիւնը կարեւոր փոփոխութիւն մը չկրեց։ Ցիրուի Սէզալի մէջ անցած դարձածը՝ Բորէայի հանրային գործերուն արմատական փոփոխութեան մը ենթակայ ըլլալը, մեծապէս գրաւած են հանրութեան ուշադրութիւնը, բայց հարկ է ըսել, այսօրուան հոն տեղի ունեցածը արդէն ի վաղուց գուշակուած էր, Բորդոմոթի հաստատեան պայմանագրութենէն կը գուշակէն ի վեր։ Այս պայմանագրութենէն վերջ, նախապէս պատրաստած անգլէճարոնական երկրորդ դաշնակցութեան պայմանները, ինչպէս նաև վերջերս կնքուած ֆրանսէճարոնական և ռուսէճարոնական մասնաւոր համաձայնութիւնները՝ արդէն յիշեալ հաստատեան յառաջ բերած վիճակը անգամ մը ևս հաստատած ըլլալով, յայտնի էր թէ, նոյն իսկ Լա Հէյի երկրորդ Համաժողովի մը գումարմանը միջոցին իսկ, Եւրոպա և Ամերիկա անտարբեր պիտի մնային դերկոմս Հաեաշիի և մարքիզ Իթոյի հիմնական ձեռնարկներուն հանդէպ։

Հիւսիսային Եւրոպայի ջուրերուն մէջ Գերմանիոյ և Ռուսիոյ վեհապետներուն մօտալուտ տեսակցութիւնը՝ քանի մը օրէ ի վեր անո՛ր համար աւելի միջազգային կարեւորութիւն ստացած կը թուի ըլլալ որ, այդ տեսակցութեան միջոցին, երկու երկիրներու վարչականները ներկայ պիտի գտնուին, և գերման նաւատորմն ալ, գրեթէ իր ամբողջութեամբ ռազմափորձեր պիտի կատարէ։ Չի գիտցուիր թէ ինչ դաշնի առնչութիւն կայ այդ ռազմափորձերուն և Նուիոյէ Վրեմիաի Բեղերսբուրկի ֆրանսական դեսպան Պ. Պոմբառի կրկին հրատարակած յարձակողական յօդուածներուն միջեւ։ բայց, ամէն պարագայի մէջ, յայտնի է թէ, ռուսական դիւանագիտութիւնը մերձենալով գերմանականին, անուղղակի ազդել կը ջանայ Ֆրանսայի հանրային կարծիքի վրայ, ֆրանսական հառավարութեան և ազգին կողմէ ճաքանցի նաւաստներուն դեռ նոր ամէնէն ջերմ ու փայլուն ընդունելութիւնը կատարուելէն վերջ։

Միջազգային դրամական կացութիւնը կը մնայ գրեթէ ինչ որ էր անցեալ շաբթու, միայն սա՛ տարբերութեամբ որ եօթը օրէ ի վեր Լոնտոնի հրապարակը դրամական անձկութեան մը ենթակայ եղած է։ Մանչուրիոյ երկաթուղիներու հաշուոյն ճաքոնական կառավարութեան երաշխաւորութեամբ հրապարակ հանուած փոխառութեան ձախողութեան մասնուիլը ինքնին կը բաւէ ապացուցանելու դրամատէրերու անվստահութիւնը՝ նոր փոխառութենց հանդէպ։ Այս ըսել չէ թէ յիշեալ կառավարութիւնը չպիտի ունենայ 4 միլիոն սդերլինը, քանի որ մասնաւոր Սէնդիքատ մը արդէն ստանձնած է այս գումարին հայթայթումը։ Լոնտոնի և արտասահմանի միջև տեղի ունեցած գործառնութիւններուն հետեւանքով, Անգլիոյ Պանքային մնացորդը կէս միլիոն սդերլինի չափ աւելցած է այս շաբթու։ Եթէ այս տարուան յուլիս 17ի և անցեալ տարուան միեւնոյն թուականին հաշուեկշիռները բաղդատելու ըլլանք, կը տեսնենք որ 1906ի նոյն ամսոյ 25,874,000 սդերլինի պահեստին և 37,331,000 սդերլինի մեսաղարդրամին հանդէպ, այս տարուան հաշուեկշիռը 25,118,000 պահեստ և 37,951,000 սդերլին մեսաղարդրամ ցոյց կուտայ։ Թանսվալի կառավարութեան կնքելիք փոխառութեան մօտերս հրապարակ հանուելու հաւանականութիւնը գէլխաւորաբար պատճառ եղաւ որ $2^1/_2$% Քոնսոլիտէներն ալ $^3/_{16}$ համեմատութեամբ անկում կրելով $83^5/_{16}$ արժեն։

Ֆրանսական Ռանթին վրայ լաւ գործառնութիւններ կը կատարեն այս միջոցիս Բարիզի Սակարանին մէջ, որովհետեւ թէ՛ եկամտաբերութիւնը առ այժմ մէկ կողմ ձգուած կը թուի, և թէ Ֆրանսայի հարաւային գաւառներու այգեպանները հեզհեզաբէ կը հանդարտին։ Ֆրանսական վաճառականութիւնն ալ հեզհեզաբէ աւելի զարգանալէ չի դադրիր։ Վերջին վեցամսեայ շրջանին մէջ Ֆրանսայի ներածութիւնները 3 միլիառ 94,133,000 ֆր. եղած են փոխանակ անցեալ տարուոյ միեւնոյն շրջանին 2 միլիառ 818,713,000 ֆր.ի ներածութենց։ իսկ արտածութիւնները՝ մինչդեռ 1906ի առաջին վեց ամիսներուն 2 միլիառ 523,934,000 ֆր. եղած են, այս տարի այդ թիւը 2 միլիառ 760,595,000 ֆր.ի բարձրացած է։

Եգիպտական հրապարակը կը շարունակէ տկար մնալ։ Լոնտոնէն առնուած լուրերը հաստատած ըլլալով թէ խոշոր դրամատէրերը վերջապէս որոշած են օգնութեան չփութալ Եգիպտացի դրամատէրերուն, և այս վերջինները իրենց վիճակին ձգել, յիշեալ հրապարակը դեռ բաւական երկար ատեն աննպատակացութեան մը ենթակայ պիտի մնայ։ Դրամական շրջանակներու մէջ կ'ենթադրուի որ Եգիպտական բուղջեռուն անկումը կը ծագի սա՛ պարագայէն թէ, եգիպտացի հողագործները, արհեստաւորները և վաճառականները իրենց դրամատուներուն ունեցած պարտքերը վճարելու համար իրենց թուղթերը վաճառել կը սիրպուին։ Բայց յայտնի է թէ այս պատճառէն աւելի ուշադրութեան արժանի և անտեսական հանգամանք ունեցող ուրիշ պարագաներ ալ կան, որոնք բնական բերմամբ ազդած են ու պիտի ազդեն ալ յիշեալ թուղթերուն վրայ, հակառակ առօրեայ խաբուսիկ բարձրացումներու։

Մասնաւորելով մեր խորհրդածութիւնները Եգիպտոսի Կալուածական Վարկի պարտաթուղթերուն, ըսենք նախ թէ, հին émissionին (1886) և նորին (1903) համեմատութիւնը $87^1/_2$ % է, այսինքն եթէ նորէն 100 կայ, հինէն $87^1/_2$ կայ, $12^1/_2$% տարբերութեամբ։ Հետեւաբար, եթէ նոր պարտաթուղթը 260 ֆր. արժելու ըլլայ, հինը, այդ հաշուով, 297 ֆր. պէտք է արժէ, որով, ժամանակ առ ժամանակ հինին վրայ տեղի ունեցած 40-50 ֆր.ի անմարկի բարձրացումը բոլորովին խաբուսիկ ու անիրական է։ Այս պարագային՝ հինը նորին հետ փոխանակելը մեծ խոհեմութիւն կը համարուի։ Ինչպէս յայտնի է, այդ բարձրացումը տեղի կ'ունենայ ամէն տարուոյ մարտ 1ին, Կալուածական Վարկի վարչութեան կողմանէ՝ գլխավճարի հաւասարուած 4—5000 բուղթերուն ապահովագրութեան երեսեն։ Այսինքն, ապահովագրող պանքաները կամ դրամատէրերը՝ իրենց ապահովագրելիք թուղթերուն մէջ գլխավճարի հանդիպելիք թիւերուն համեմատութեամբ վեր ի վերոյ նո՛ր յնչափ արժեթուղթ քովերնին պատրաստ ունենալու մօտ հրապարակէն գնումներ կը կատարեն, և այս կերպով բարձրացում մը յառաջ կը բերեն։ Բայց յայտնի է թէ, այս գործողութիւնը լոկ շահագիտութիւն մըն է, որովհետեւ, այդ դրամատէրերը երբ իրենց թիւերը աչքէ կ'անցընեն, և ապահովագրուած թիւերը քիչ համեմատութեամբ կը տեսնեն, կը պարտաւորուին աւելի մասը ծախելու, առանց գնոյն նայելու, որով անկում յառաջ կուգայ, քանի որ ամէն կողմէ մատուցում (offre) կայ, և խնդրանք (demande) չկայ։

Վերջին տարիներս մանաւանդ Եգիպտոսի հողերուն արժէքը բարձրացաւ, և Կալուածական Վարկի Վարչութիւնը բարձր գիներու վրայ փոխառութիւններ ընել սիրաւեցաւ։ բայց այդ հողային արժէքներուն նախկին վիճակին վերադառնալը կասկածելի ըլլալուն, բնականաբար իր ձեռքը գտնուած hypothèques-ներն ալ իրենց արժէքէն պակաս գումար մը ցոյց կուտան այսօր։ Ահա այս պարագային հետեւանքով յիշեալ Կալուածական Վարկի Վարչութիւնը առժամանակայ նեղութեան մէջ գտնուելուն՝ հանրութեան իրեն հանդէպ ունեցած հաւատքը քիչ մը խախտած է։ Միւս կողմէ, ինչպէս ըսինք, Եգիպտոսի դրամական տագնապը վերջացած չըլլալուն, մէկ կողմէ յիշեալ վարչութիւնը կը ջանայ հրապարակէն դրամ գանձել, իսկ միւս կողմէ այս տագնապին ենթարկուող մեծ Տուներ, անպիտի քանակութեամբ Կալուածական Վարկի պարտաթուղթ վաճառել։ գիները բնականաբար կը կոտրին, փոխարժէք (contre partie) չուենալուն համար։

Կալուածական Վարկի պարտաթուղթերուն հին ու նոր émissionները 8 միլիոն սդերլին են և որոն կէսէն աւելին մեր հրապարակին մէջ կը գտնուի։ Այս պարտաթուղթերը ունեցողները աւելի լաւ գործ մը ըրած կ'ըլլային, եթէ փոխանակ այդ թուղթերուն, բնական օրինօք օր ըստ օրէ Օսմ. Հանրային Պարքի Վարչութեան կողմէ հրապարակէն քաշուելիք և մօտալուտ ժամանակի մը մէջ գրեթէ ամորթիսըմանի գիներով (24 ֆր.) բանուելիք Օսմ. երկաթուղւոյ պարտաթուղթերը առած ըլլային. մինչեւ այսօր բաւուած են 127,800 ամորթի, և բռիմի եղած այսինքն ջնջուած երկամեայ թիրաժով (մինչեւ 907 յունիս 1)։ 1908էն սկսեալ մինչեւ 1911 պիտի ունենանք ամորթի և բռիմի 30,400 պարտաթուղթ, 1912էն սկսեալ տարեկան 10,000, որ աստիճանաբար մինչեւ 1924 պիտի բարձրանայ տարեկան 14,200ի. 1925-939 շրջանին մէջ ալ 15,000է 2,200ի, որով այս թուականին ամորթի եղած պիտի ըլլան 588,350 պարտաթուղթ. 1940-1950 ամորթի պիտի ըլլան 292,150, իսկ 1951-1960 ժամանակամիջոցին մէջ 362,100, և 1961էն մինչեւ 1974, որ վերջին տարին է, 737,400, համագումար 1,980,000 պարտաթուղթ։ Մոռնալու չէ թէ, Հանրային Պարքի Վարչութիւնը կրնայ, իր եկամուտներուն համաձայն, ըստ հաճոյս շատցնել ամորթիսըմանի համեմատութիւնը։

Դալով միայն բռիմներու, 1870ի ապրիլ 1էն մինչեւ 1910 փետր. 1, տարեկան 300 բռիմ 3,600,000 ֆր. արժէքով, իսկ 1910 ապրիլ 1էն մինչեւ 1974 դեկտ. 1 (վերջին թուական) տարեկան նմանապէս 300 բռիմ, բայց 2,323,000 ֆր. արժէքով կը քաշուին։

Ցաղորդով պիտի խօսինք կարգ մը օտար (exotique) հանքային եւ այլ արժեթուղթերու մասին, որոնք չահագիտական ընդարձակ գործառնութիւններու հիմ կազմելով, խիստ կարեւոր վնասներ կը պատճառեն իսկ մը անփորձներու։

Ա. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԱՂՕԹՔԸ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

Եթէ կ'արտասանէին զայն Հրեաները. — Շէմանէ-Էարի. — Քրիստոսի ժամանակ արտասանուած է. — Քղանցքները. — Կղարթները. — Ցաւութեան աղօթքները. — Որսորդները աղօթքներ կը սորվեցնեն իրենց աշակերտներուն։

Ա.

Աղօթքը, կրօնքի զգացումին ամենաբարձր, ամենամաքուր և ամենակատարեալ արտայայտութիւնն է, բարեպաշտութեան բնական յայտնութիւնն է անիկա. կեանքին մէջ իր գրաւած տեղը և մանաւանդ իր հասկացուածքն գործադրած եղանակը ազգի մը կամ անհատի մը կրօնական կեանքին վրայ ճշգրիտ գաղափար մը կուտայ։ Անհատ մը կամ ազգ մը ինչպէս կ'աղօթէ։ Այս հարցումին պատասխանը, անոնց բարեպաշտութեան աստիճանը և իրենց հոգեկան կեանքին ուժգնութեան չափը ցոյց կուտան։ Հրէից մէջ աղօթքը՝ Քրիստոսի ժամանակ՝ ողորմութեան, ծոմապահութեան և ուրիշ այս կարգի բաներու նման, մեքենական գործ մը, շաբաթական կրկնութիւն մըն էր։ Այս յօդուածով պիտի խօսինք անձնական աղօթքներու վրայ միայն։ Ամէն առաւօտ և երեկոյ Հրեան կը կրկնէր աղօթք մը որ Շեմա կը կոչուէր, և կը սկսէր այս բառով որ կը նշանակէ լսո՛։ Կիները, աղաքներ և ծառաները միայն ազատ էին այս աղօթքը ըսելէ։ Ճիշդը խօսելով, այս Շեման աղօթքէ մը աւելի հաւատաքներու կրկնութիւն մըն էր։ Անիկա կը բաղկանար հետեւեալ երեք հատուածներէն. «Լուր Իսրայէլ Տէր Աստուած մեր Տէր մի է», եւն. (1)։ «Եւ եթէ լսելով լուիցես ամենայն պատուիրանաց իմ զոր ես պատուիրեմ քեզ այսօր», եւն. (2)։ «Եւ ասասցես Տէր ընդ Մովսիսի և ասէ.», եւն. (3) Այս աղօթքները անա ամէն առաւօտ և երեկոյ Պաղեստինի երկրին ամբողջ տարածութեան վրայ կ'արտասանէին Հրեաները։ Անոնց արտասանելուն ժամը պարախօքի ճառին առաջին երեսին մէջ նշանակուած է։ Երեկոյին կարելի էր ըսել Շէման, այն վայրկենին՝ երբ քահանաները տաճար կը մտնէին՝ պաշտամունք կատարելու համար։ Ռաբբի Գամալիէլ կը թոյլատրէր ամբողջ գիրքը ըսել։ Իսկ առաւօտեան արտասանելու ժամն էր արշալոյսէն մինչեւ երրորդ ժամը, այսինքն ինը ժամ. բայց աւելի լաւ էր շատ կանուխ ըսել, այսինքն կապոյտ գոյնը ճերմակէն դեռ չտրոշուած ատեն։ Եղիազար Ռաբբին աւելի նախամեծար կը համարէր, սպասել մինչեւ որ կապոյտը կանանչէ կարելի ըլլար որոշել, վասն զի ասիկա աւելի դժուար էր և մարդ աւելի ապահով կ'ըլլար թէ ցերեկն այլևս սկսած էր։

Այս Շէման կ'ըսուէր ամէն տեղ, սիանակոկի (4) մէջ, հրապարակներու վրայ, փողոցներու և տուներու մէջ, մէկ բառով հո՛ն՝ ուր կը գտնուէր (5) մէկը՝ երբ ըսելու վայրկեանը գար։ «Մարդ մը ծառի մը վրայ եւած պտուղ կը քաղէ, երբ աղօթքի ժամը վրայ հասնի, պէտք է ըսէ իր աղօթքը»։ Անշուշտ Շէմայ այս կրկնումին համար էր որ Յիսուս ըսաւ հետեւեալ խօսքերը. «Եւ յորժամ կայցէք յաղօթս մի՛ շատախօս լինիք իբրև զհեթանոսն» (6)։ Իսրայէլացիներու ծիսագիտութեան մէջ այս «շատախօսութիւններու» նման շատ մը օրինակներ կը գտնենք։ Առաւօտուն Շէմային դատ գոնուելեան երեք բանաձեւեր ալ կ'արտասանէին, երկուքը Շէմային առաջ, իսկ միւսը՝ յետոյ։ Երկուքն ալ կ'ըսէին օրհնութեան բանաձեւ մը՝ որով կ'ըլլար չորս հատ։ Հրեան աղօթելու համար երբեք չէր ծընրադրեր. երբեմն արեւելեան բարեւելու սովորութեան համաձայն մինչեւ գետին կը խոնարհէր. բայց այս ալ բացառիկ պարագաներու մէջ։ Սովորաբար Իսրայէլացին ոտքի վրայ կ'ըսէր իր աղօթքները, գլուխը դէպ ի առաջ խոնարհած ու աչքերը դէպ ի երկիր սեւեռած։ «Աղօթած ժամանակ պէտք է գլուխը ծածկել և դէպ ի վար նայիլ»։ Իմաստուններու աչկերքը դէպ ի վար կը նայի երբ ոտքի կեցած կ'աղօթէ։ Աղօթքը սկսելէ առաջ դէպ ի Երուսաղէմի և Սրբութիւն Սրբոցի կողմը կը դառնային։ «Եթէ մէկը տաճարին մէջ աղօթէ՝ դէպ ի Սրբութիւն Սրբոցը կը նայի, եթէ ուրիշ տեղ աղօթէ՝ դէպ ի Երուսաղէմ»։ Ամէնը այս չէ սակայն. այս աղօթքներէն զատ կայ նաև ուրիշ մը որ Շէմայ չափ կը կրկնուի և անկէ աւելի երկար է, որուն դէմ ալ խօսած է Յիսուս Շրմօճկ-Էարէն (այսինքն՝ տասնեւութերը) որ Ամիսա ալ կը կոչուի։ Այս տասնեւութը գոհութիւնները ամէն խրախճանքի այր, կին, աղայ, ծառայ պարտէր օրը երեք անգամ արտասանել, առաւօտուն, կէսօրին, նուէրի ժամուն և երեկոյին։

Բ.

Բաւական է միայն կարդալ շրմօճկ-էարէն՝ համոզուելու համար թէ արդի ձեւին տակ անիկա չէր կրնար գոյութիւն ունենալ Քրիստոսի ժամանակ։ Հոն միշտ ակնարկութիւններ կ'ըլլան Երուսաղեմի և Տաճարին Ս. դարու կործանումի մասին, ուրեմն 70 տարիէն վերջը գրուած է անիկա։ Բայց մենք գիտենք թէ նման աղօթք մը կը գործածուէր տաճարի կործանումէն հարիւր տարի առաջ, այսինքն յուն իսկ Քրիստոսի ծննդեան ատեն։ Յամենայն դէպս պէտք է ըսել թէ այս աղօթքը նախնական ժամանակներու կը վերաբերի։ Իր հատուածներուն թիւը տասնեւմէն էր առաջին դարուն սկիզբը։ Արդի դասաւորումը ունէ՞ն անոնք, այս մասին բան մը չենք գիտեր։ Բաբելոնի Թալմուտը կ'ըսէ թէ Բէքօլէոս անուն մէկը Գամալիէլ առաջինի ժամանակ 18 աղօթքներու կարգ մը հաստատած է։ Փոքրն Սամուէլ ալ այս վարդապետին խնդրանքին վրայ աղօթք խմբագրած պիտի ըլլայ։ Ասիկա աւելի ապացոյց մըն է թէ Քրիստոսի ժամանակ կային խմբագրուած աղօթքներ, նման այն աղօթքներուն, որոնք Իսրայէլի ծիսագիտութիւնը մինչեւ մեզի հասցուցած են։ Վերջապէս Թալմուտները Շրմօճկ-էարէն 18 օրհնութիւններ ունէր միայն, եւ թէ տասնրիկնեռորդը Ցաբնիայի մէջ աւելցուցած է։ Այս տեղեկութիւնը շատ հեռուն կը տանի մեզի, վասն զի ռաբբիներու բնակութիւնը Ցաբնիայի մէջ, տաճարի աւերումէն անմիջապէս ետքը սկսաւ, մենք գիտենք թէ Շրմօճկ-էարէն արտասանուած էր Դամալիէլ երկրորդի, Ագիպպասի և Ցովսէֆայի կողմէն, այսինքն Քրիստոսէ յետոյ երկրորդ դարուն սկիզբէն ի վեր։ Արդի ձեւին տակ այս աղօթքը եղական դեղեցկութիւն մը ունի, և իսկապէս ալ այս շքեղ աղօթքին մէջ արտայայտուած գաղափարները անծանօթ չէին Քրիստոսի ժամանակակից բարեպաշտ Հրեաներուն։ Անշուշտ այս գաղափարները կային արդէն Հին Կտակարանի մէջ, և եթէ լաւ փնտռենք՝ այս աղօթքին մէջ պիտի գտնենք նախադասութիւններ, որոնք Սաղմոսներէն և Մարգարէներէն առնուած են, բայց մեծ բան է զանոնք հաւաքել և այդ կտորներով խմբագրել այն վեհ բացատրութիւնները, որոնք կարդաւ կ'արտայայտեն պաշտամունքը, հաւատքը, խոնարհութիւնը և սէրը։

Աստուծոյ գաղափարը մասնաւորապէս ինչպէս որ Հին Ուխտի գիրքերը իրենց իւրաքանչիւր երեսներուն մէջ կը բացատրեն, հակցուած է իր բոլոր մեծութեան և գեղեցկութեան մէջ։ Աստուած ամէնակարող այն էակն է, որ ըսած է. «Ես եմ որ էն», է նաեւ երկնաւոր Հայրը։ Մենք վստահ ենք թէ այս ժողովրդականացած անունը՝ Յիսուսի ուսուցումով իր ժամանակակիցներուն համար նոր չէր։ Սակայն աղօթքներէն ամենագեղեցիկը նոյն իսկ կրնայ «չատախօսութիւն» մը ըլլալ, եթէ անիկա մեքենաբար արտասանուի։ Ռաբբիները երբեմն փորձած են դիմադրել այս անգիտակից կրկնումներուն, «եթէ մէկը իր աղօթքը իբրեւ սովորական արտասանութենէ մը ազատելու համար միայն ըսէ, աղօթք մը չի նկատուիր անիկա»։ «Բու աղօթքդ իբրեւ հաստատուն պարտականութիւն մը մի նկատեր, այլ խոնարհութեան գործ մը, աստուածային ողորմութիւնը ընդունելու համար։» Այս վերջին խօսքը Ռաբբի Սիմոնին վերագրուած է, որ հիշդ մեր ուսումնասիրած դարուն մէջ կ'ապրէր։ Բայց ռաբբիներու այս բողոքները որ և է արդիւնք չեն ունենար. մէկ դարման մը կար միայն, ա՛յն է, առօրեայ աղօթքներու ջնջումը. արդէն այս մասին միեւնոյն որոշումը տուին նաեւ առաջին դարու քրիստոնեաները։ Պէտք է յանձնեցնենք սա պարագան, թէ Քրիստոս ինքնին ոչ թէ աղօթքներու կրկնումին, այլ այդ կրկնումներու տրուած կարեւորութեան դէմ բողոքած է։

Շէման կարդացողը պէտք էր նկատի առնէր նաեւ Մովսէսի պատուէրները և կը ջանար զանոնք պահպանել միշտ։ Այս պատուէրները պէտք էր տան դուռներուն, մարդոց-ձեռքերուն, հաւատացեալին ճակտին և նոյն իսկ վերարկուին քղանցքին վրայ փակցուելու, միշտ յիշուելու համար։ Հրեաները այս գանգան պատուէրները տառացի կերպով ի գործ կը դնէին։ Իրենց վերարկուներուն չորս անկիւնները խիդսիդներ կը կրէին։ Առանք կապոյտ կամ ճերմակ ծոպեր էին. Փարիսեցիները անոնց աւելի երկարները(1) գործածել կը սիրէին։ Յիսուս ալ ունէր անոնցմէ իր զգեստին (2) վրայ։ Բարեպաշտ Հրեաները ամէն զատ կը գործածէին մեզուզա կոչուած փոքրիկ երկարտուփ մը, որ տուներու դուռներէն կը սկսէին, և որուն մէջ կար մագաղաթի փոքրիկ պատառ մը։ Այս ձեռագիրը Երկրորդումն Օրինաց Դ. գլ. 4—9 և ԺԱ. 13—21 պատուէրներու հնազանդութեան մասին եղած օրինութիւններուն վրայ գրուած երկու կտորներուն քանեւմէկ տողերը կը պարունակեր։ Այս սովորութիւնը դեռ գոյութիւն ունի Հրէից մօտ, և մանաւանդ Դերմանիոյ մէջ տակաւին մէկէ աւելի ընտանիքներ իրենց տան մուտքի դրան վրայ կը կախեն մեզուզան։ Դեմիլիները, գլուխի կամ ձեռքի վրայ կապուած, մագաղաթէ փոքրիկ երիղներ էին և կը պարունակէին Ելից ԺԳ. 1—10 և 11—16 հատուածները։ Թալմուտները միւս կղարթներու վրայ կը խօսին, Մայմոնիէս անոնց մասին ճշգրիտ նկարագրութիւններ կուտայ մեզի։ Մենք

(1) Մատթ. ԻԳ. 5։
(2) Դուկ. Ը. 44։

(1) Ե. Օրինաց. Զ. 4—9։
(2) Ե. Օրինաց. ԺԱ. 13—21։
(3) Թուոց. ԺԵ. 37—41։
(4) Մատթ. Զ. 5։
(5) Անդ։
(6) Մատթ. Զ. 7։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՍՆԸ — 118 —

ՅԱՆԻԷԼ ԼԷՋԻԻԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՐԲՈՐԴ ՄԱՍ

ՏԻԿԻՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒՀԻՆ

Զ.

ՊԱՏԱՆԴԸ

—Իմ կենդանութեանս, աղջիկս չպիտի ամուսնանայ այդ մարդուն հետ, որ սոսկալի ժամուն, սա խօսքն ըրաւ, ինչպէս ականջովս լսեցի. «Պէտք է դաշոյնը հանել վերքին մէջէն։ Բայց արիւնը մեր վրայ պիտի ցատկէ։»

Կոմսը ասոնց այդ խօսքերը, ամփոփեց իր յիշատակները և քարացած մնաց։

Այդ անակնկալ խօսակցութեան մէջ պարզած բովանդակ պաղարիւնութիւնը, վայրագութիւնը և լրբութիւնը հիմա խոյս տուած էին կոմսէն։

Մինչ խօսելու փափաք ունենալով հանդերձ լուռ կը մնար, յաջորդաբար իր սարսռուն դէմքին վրայէն անցաւ այլազան մտածումներու յորձանք մը։

Սօլանժ յաջորդաբար ենթադրեց որ Մաքսիմ պիտի ուրանար, պիտի բողոքէր, պիտի խոստովանէր և վերջապէս բացատրութիւն պիտի տար Մարքօ տէ Սթապիայի վերաբերուած դերի մասին։

«Իրաւցնէ՞ Մաքսիմ մտքէն չէր անցըներ թէ այդ չարաբաստիկ Իտալացին ճանչցած էի», կը խորհէր կոմսուհին, վերահասու ըլլալով այն վիճակին, որուն մատնած էր ամուսինը։

Սօլանժ չէր յուսար որ այդպէսով պիտի կարենար վրդովել այն ամբարտաւան ու սոսկալի մարդը որ քիչ առաջ կը մաքառէր իր հետ, իբր խնդրոյն տեղեակ մէկը։

Մանկամարդ կնոջ ապշութիւնն աւելցաւ, տեսակ մը տարտամ սոսկումի փոխուելով, երբ նորէն լսեց Պ. տ'Էրքիւանսիի ձայնը, որ այնքան այլայլած և խռպոտ էր։

—Սօլանժ, շատ մը աղտոտ արարքներ գործուած են մեր միջև։ Սակայն կը հաւատա՞ք իմ պատուոյ խօսքիս։

Պահ մը լուռ մնաց, տալիք պատասխանին վրայ խորհելու համար, և ի վերջոյ խուլ ձայնով մը ըսաւ կոմսուհին.

—Ոչ... մանաւանդ երբ ինծի կուտաք այդ պատուոյ խօսքը։

Կատաղութեան չոր մը, ինչպէս նաև անյուսալի անզօրութիւն մը տեսնուեցան Մաքսիմի աչքերուն մէջ։

—Իսկ եթէ Պէրանժէրի գլխուն վրայ երդնում թէ կը սխալիք, յարեց կոմսը։

—Ի՞նչ բանի համար։

—Սա բանին համար թէ Մարքօ տէ Սթապիա ինծի չընկերացաւ այն իրիկունը ուր... այն իրիկունը...

Կոմսը չկրցաւ աւարտել իր խօսքը։ Կ'ամչնար այն ոճիրէն որուն վրայ կը պարծենար քիչ մը առաջ։

—Երեք հոգի էիք, ըսաւ Սօլանժ։

—Այո՛... երեք հոգի էինք։

—Մէկը մեռած է։

—Ատկէ լուծեցիք ձեր վէճը, ըսաւ Մաքսիմ։

—Ո՛չ ես, այլ ասատուածային արդարութիւնը։

Բիէր Պէրնալի սպանիչը հեգնական ժպիտ մը արձակեց։

Այր և կին առաջ կը տանէին իրենց խօսակցութիւնը, այդ սոսկալի բաներուն յիշատակը քրքրելով, որոնք բերան չէին առնուած մինչեւ այն ատեն։

Իրարու քովիկ, աչք աչքի մէջ, մրաքերն ու սրաները պայքարի չփումին ենթարկուած, ջղագրգիռ ու հեւքոտ հարցումներ կ'ուղղէին իրարու։ կոմսն ու կոմսուհին։ Ատելութենէ աւելի բուռն և վրէժխնդրութենէ աւելի քանդիչ զգացումներով տոգորուած էին անոնք։

Այն յաղթանակը զոր իւրաքանչիւրը կը փափաքէր առնել դիմացինին վրայ, աւելի ուժգնօրէն կ'արտայայտուէր քան յագեցումը ամէնէն բուռն քինախնդրութեանց։

Մաքսիմի ըսածին պէս «պատանդ» մը կամ աւելի ճիշդ «պատանդ»ներ կային... Պէրանժէրը ու Լթիէն։

—Այո՛, ժէրվէ, ձեր գործիքը ոչ ևս է։ Բայց երկուքնիդ կը մնաք տակաւին, ըսաւ Սօլանժ։

—Մինակ ես։

—Ոչ։

—Ես գործեցի այդ արարքը։ Ամբողջ պատասխանատուութիւնը կը ստանձնեմ։

—Ընկեր մը ունէիք։

—Վկայ մըն էր ան։

—Ոչ... Մեղսակից մը։

—Լաւ գիտէք թէ ոչինչ ըրած է ան։

—Ոչինչ մի... Ա՜հ, անզգամը... Նուազ պիտի գաղտնի մը մատնուած ըլլար... Բայց Բիէրի դէմ բան մը չունէր... Անողոք գտնուեցաւ... Այդ ձայնը կը լսեմ տակաւին... Իր յստակ ու պաղարիւն չեշտով ըսած բառերը ականջիս կուգան տակաւին։

—Սթապիան չէր այդ մարդը։

—Ան էր։

—Ի՞նչպէս կը համարձակիք հաւատալ։ Զգեստները և դիմակը արգելք կ'ըլլային զանազանելու...

—Բայց հասակը, շարժուձեւերը, շեչաը... օ՜հ, շեչաը մանաւանդ...

—Իտալական շեչտին համա՞ր կ'ըսէք... Ապացոյց մը չէ ատիկա։

—Զայնին հնչեղութիւնը և որակը ի՞նչ ընենք... օ՜հ, ապահով եմ, ապահով եմ... Ես ալ ոճիր մը պիտի գործեմ, Թոյլ չտալու համար որ աղջիկս ամուսնանայ այդ մարդուն հետ։

—Սօլանժ, ամէնագէշ աղէտներու կ'առաջնորդէք մեզ։ Դիտէք թէ ձեր աղջիկը ո՞ր ատիճան կը սիրէ տէ Սթապիա դուքսը։

—Աւելի՛ գէշ։

—Թշուառակա՞ն կին։

—Ճշմարտութիւնը պիտի պարզեմ ամենը առջեւ։

—Օ՜հ, գոռաց Մաքսիմ, բռունցքը վերցուցած այդ կնոջական գլխուն վրայ։

Դիպի՛ ես քաշուեցաւ կոմսը, ձեռքերուն մէջ առած ճակատը։

Կոմսուհին, որ ընաւ չէր դեղեւած այդ սպառնալիքին հանդէպ, որ չէր կրնար ա՛լ ևս ուժգունել, քանի որ ուժասպառ վիճակի մէջ կը քաշքրտուէր գողգոթային վերեւ, նուաղելու վրայ էր։ Սակայն կրցաւ տակար ձայնով մը ըսել.

—Բանի որ կը պնդէք թէ Մարքօ տէ Սթապիան չէ, ուրեմն ո՞վ էր այդ մարդը։

Մաքսիմ լուռ մնաց։

—Ո՞վ էր այդ մարդը, կրկնեց Սօլանժ նուազուն ձայնով մը։

Ոչ մէկ պատասխան։

Կոմսին խրոխտ դէմքը իր ձեռքերուն մէջ թաղուած կը մնար։

—Եթէ անուն մը արտասանէք, հաւատ պիտի ընծայեմ։

Կոմսը անուն չարտասանեց։

—Վրէժ չպիտի լուծեմ այն մարդէն, որուն անունը պիտի տաք, մրմնջեց մանկամարդ կինը։ Ա՜հ, եթէ կարենայի ձեր խօսքին հաւատալ... Եթէ կարենայի հաւատալ թէ սխալած եմ, այն ատեն Պէրանժէրի երջանկութիւնը կ'իրականանար։

Մաքսիմի խռոված դէմքը դուրս ցցուեցաւ կծկուած մատներուն մէջէն։

—Բայց ինչո՞ւ համար Մարքօ տէ Սթապիա իմ վրէժխնդրութեանս մասնակից ըլլար, ձեր սիրաճարին սպանութեան օգնելով։

Սօլանժ խսկայն պատասխանեց, յաճախ խորհած ըլլալով միեւնոյն բանին վրայ։

դիտենք թէ ի՛նչպէս կապուած էին անոնք, ի՛նչպէս դրուած էին անոնց պարունակած հառաւածները և ի՛նչպէս պէտք էր զանոնք արտասանել։ Կայ հոն ոգեպատկան անոտի մանրամասնութիւններ և անվերջանալի երկարաբանութիւններ, որոնցմով չարժէր զբաղիլ։ Ցիսուս անշուշտ ունեցած է կղարթներ, վասն զի թէև անոնցմով ցուցամոլութիւն ընդունելը և աւելի մեծերը գործածել ուզողները մեղադրած է, բայց չէ դատապարտած երբեք անոնց գործածութիւնը։

Մանուկը սաստիկաբար տաքնկան եղած ատեն, կղարթները արտասանել կը սորվեցնէին անոր. անշուշտ Ցիսուս ալ գործածեց այդ բրիչները կամ պատառները, և արտասանեց անոնց մէջ գտնուած հառաւածները։ Այն հառաւածները, ուր Մէսուզալի և կղարթներու վերաբերեալ օրէնքներ կամ պատուէրներ կարդած են գտնել ոմանք, անշուշտ չատ տառացի կերպով մեկնուած են։ Ցայտնի է թէ ազգութիւնը Հրեային կեանքին մէջ կարեւոր տեղ մը կը գրաւէր, մանաւանդ գոնութեան ազօթքը։ Մինչեւի ամբողջ մէկ ճառը, Պէսախոթ (այսինքն՝ օրէնութիւն). այս նիւթին նուիրուած է։ Ոչ մէկ Հրեայ առանց գոնաբանութեան ոչ ճաշի կը նըստեր և ո՛չ ալ կը վերջացնէր։ Արտասանուելիք բանաձեւերը որոշ և անփոփոխ էին։ Ընդհանրապէս միայն սեղանը օրհնելով չէին բաւականանար, այլ իւրաքանչիւր կերակուր կ'օրհնէին, այսինքն՝ հացը, գինին և պտուղները. կ'օրհնէին նաև լոյսը, կրակը, ջուրը, փոքրիկը ևն.։ Երբ Ցիսուս Հաղորդութիւնը հիմնեցնաթս հացը և յետոյ գինին (1) օրհնեց։

Անկողնէն ելած, պառկած, ծնունդի մը կամ հարսնիքի մը ներկայ գտնուած ժամանակին կ'ազօթէին։ «Եթանի թէ, կը գբէ Ռաբբի Յովնան, մարդ ամբողջ օրը (2) ազօթէ»։ Ցիսուս երկար ազօթքները ոչնչէ կը նկատէր։ Քանի մը ռաբբիներ արդարեւ մեծ կարեւորութիւն կուտային ազօթելու։ Իսակակ ռաբբին կ'ըսէր։ «Երկար ազօթքերը օգտակար են»։ Բայց ամէնքը այսպէս չէին մտածեր և Պէսախոթի ճառը սա գեղեցիկ խօսքերը պահած է մեզի. «Պաշտամունքի է՛ն գեղեցիկը լռութիւն պահելուն մէջ կը կայանայ»։

Օրէնքի վարդապետները իրենց աշակերտներուն գործածութեան համար ազօթքներ կը խմբագրէին։ Յովհ. Մկրտիչ հատ մը սորվեցուց իր աշակերտներուն (3), ինչպէս նաև Ցիսուս (Տէրունական ազօթք)։ Ասիկա, ըստ Թալմուտներուն, ընդհանուր կերպով տարածուած սովորութիւն մըն էր այն ատեն, և Ռաբբունի Թալմուտին մէջ ազօթքներէն մէկ քանին պահած է մեզի։ Անոնք հասարակաց սովորական ազօթքներու տեղը բռնելու սահմանուած չէին երբեք, այլ ընդհանրակը, զանոնք կ'ամբողջացնէին և կ'արտասանուին Շեմայէ և կամ Շրմօնի-Խարէէ յետոյ։ «Ընդլայնք ռաբբին իր ազօթքները լրացնելէ յետոյ, սովորաբար սա բառերը կ'աւելցնէր. «Թող հաճելի ըլլայ քեզի Տէր, որպէս զի սէրը տիրէ մեր մէջ»։ Ռաբբի Յովհաննէ իր ազօթքներէն յետոյ կ'աւելցնէր. «Թող հաճելի թուի քեզ Տէր, նկատի առնել մեր ակարութիւնը»։ Հաւանական է որ նախ այս վերջաւորութեան ձեւին տակ, Առաքեալները և Ցիսուսի առաջին աշակերտները, կ'արտասանէին Տէրունական ազօթքը։ Շրմօնի-Խարէն ալ, վարդապետներէ ոմանց կողմէ հաստատուած էր, Գամալիէլ ռաբբին անոր ամբողջովին արտասանուիլը անհրաժեշտ կը նկատէր, բայց Յովսէ ռաբբին համաձայնութիւնը ըսել միայն կը հրամայէր։ Ագրիպպա ռաբբին կ'ըսէր. «Եթէ մէկը կենայ ամբողջ 18 օրհնութիւնները ըսել. թո՛ղ ըսէ, եթէ չի կրնար, թող համառօտութիւնը ըսէ»։ Ոմանք այնպէս կարծած են թէ Ցիսուս Տէրունական ազօթքը Շրմօնի-Խարէին վրայ հիմնած կամ անկէ համառօտած ըլլայ, սակայն այդ կարծիքը քմածին է և հեռաւոր։ Ոչ հաւանական։

Թարգմ. ՊՕՂՈՍ ՍԱՐԿ. ԳԱԼԷՄԵԱՆ

ԱՌՏՆԻՆ ՅՈՒՇԱՏԵՍԻ

Տաք ջուրը իբրեւ դեղ։— Դիւրութեթեւ ցաւերը կը դարձին, ծոծրակի և ոտքերու վրայ տաք ջուր դնելով։ Տաք ջուրի մէջ թաթխուած և արգաւանչ ծալուած անձեռոց մը երբ տամքի վրայ դրուի, վարկենաչափ կը դադրեցնէ խիթերը, խոցուածները։ Թոքերու մէջ արեան համախռնութիւն, փողացաւ կամ յօդացաւ չատ շուտով կ'անհետանան տաք ջուրի մէջ թաթխուած բարձիկներու գործածութեամբ։ Անձեռոց մը տաք ջուրի մէջ քանիցս խոթել հանելէ ետքը ոլորելով ցաւած տեղի մը վրայ եթէ դրուի, զոր օրինակ ակռայի ցաւ, ջղացաւ ևայլն, շուտով կ'ամոքէ ցաւը։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԳԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.— 1881ի 8/20 դեկտ. թուակիր կայս. հրամանագրին Ե. և Բ. յօդուածներու և 1903ի 1/14 սեպտ. թուակիր յարակից հրամանագրին Ժ.Բ. յօդուածին տրամադրութեան համաձայն 149,116, 149,117, 149,118, 238,737, 238,738, 368,227, 368,228, 491,271, թիւերը որոնք 1877 հոկտ. 1ի վիճակահանութեան մէջ պարգեւ չտած ու ցարդ չեն ներկայացուած, 1907 հոկտ. 1ին ընդլուծած պիտի համարուին։

Կ. Պոլիս, 1 օգոստ. 1907 9—1

* * *

ԱԶԳ.— 1890ի 4% Օսմանիէ փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներէն կը ծանուցուի թէ յիշեալ պարտաթուղթերու 35րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 1907 օգոստ. 1/14ին, Օսմ. Հանր. Պարտքի կեդրոնատեղին, Ճըղալ Օղլու փողոց, Պոլիս։

Կ. Պոլիս 19)1 օգոստ. 1907 5—1

(1) Մատթ. ԻԶ. 26 և շար։
(2) Ա. Թեսղ. Ե. 17։
(3) Ղուկ. ԺԱ. 1 շար։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Անգլիական Պէլոռճան մեծ պատերազմին ծովը իջուցուելու հանդէսը սապէս կը նկարագրէ Ֆրանսական Թերթի մը Թղթակիցը՝ Բրիթանիէն ուղղուած հեռագրով մը շաբաթ օրուան թուականով.

Այս առաւօտ կէս օրէն մէկ ժամ առաջ հոս ժամանելուս բոլորովին արեւոտ և ուրախ ու զուարթ դասյ Բրիթանիոյ քաղաքը։ Զինուորական մեծ նաւահանգիստին մէջ խարսխած նաւերը դրօշազարդուած են՝ ոնական մեծ օրերու պէս։ Նաւային գործարաններուն մէջ արտասովոր շարժում մը կը տիրէ և գործաւորներու բանակ մը կ'աշխատի եռանդագին։ Վերջին պատրաստութիւնները կը տեսնուին Պէլոռճոնի վրայ, որ քիչ ատենէն ծովը պիտի իջուցուի։ Մոլային հրէշին շուրջը կը տիրեայ խիստ վայելուչ և սուտար բազմութիւն մը։ Արդարեւ մեր առջեւ կը գտնուէր վիթխարի զրահաւորը։ Պէլոռճոն, նշանաւոր անուն մը որ Անգլիոյ պատմութեան փառքերը կը յիշեցնէ, և որ Ցիսանայի համար ալ տխուր յիշատակներ կ'արթնցնէ։ Ինչպէս կը յիշուի, Պէլոռճոնն էր որ Սէնթ-Լիւկն կղզին տարաւ Մեծն-Բրիտանիոյ ամէնէն մեծ թշնամին՝ Նաբոլէոն Ա.։ Անգլիական նաւատորմին այս նոր զրահաւորը չինուիլ սկսաւ 1906 դեկտեմբեր 3ին, որով ճիշդ եօթը ամիս քսանչորս օր ետքը ծովը կ'իջուցուի։ Այսուհանդերձ այնքան շուտ չշնուած չի կրնար համարուիլ, վասն զի հեռագրատան Տrksնոբ, որուն չինութիւնը 1905 հոկտեմբեր 2ին սկսած էր, չորս ամիս ութ օր ետքը ծովը իջուցուեցաւ։ Պէլոռճոն ունի 147 մեթր երկայնութիւն 24 մեթր 60 լայնութիւն և 18,000 թոնս տարողութիւն. մեքենան ունի 23,000 ձիու ոյժ, որով նաւին արագութիւնը պիտի ըլլայ ժամը քսանըվեց հանգոյց։ Ածուխի ամբարանոցները կրնան 900 թոնս ածուխ պարունակել. զրահին հաստութիւնը ամէն չատ 0 մեթր 275 է։ Ամբողջ յօրինուածը նման է Տrksնոբի։ Սաղարեղութիւնը քիչ մը տարբերութիւն ունի։ Նոր զրահաւորը պիտի ունենայ տասը թնդանօթ երեսուն անդիմադրելոց և արագահարուած թնդանօթներ տասը անդիմադրելոց՝ թորփիլլաւորներու յարձակումները եռ մղելու համար։ Պէլոռճոնի տարողութիւնը 700 թոնս աւելի է, տարբերութիւն մը որ անհրաժեշտ նկատուած է սպառազինութեանց և պատեհին ծանրութեանը հետեւանքով։ Այցելուները չեն յագենար, աքանչանալով այդ փառաշէջ նաւուն վրայ։ Ցանկարժ կը լսուի թնդանօթի հարուած մը, որուն կը յաջորդեն քսան ուրիշ հարուածներ, և որոնք կ'ողջունեն ժամանումը կայսրաբար թագաւորին քրոջ ու Սպանիոյ թագուհիին մօրը՝ Պրէնսէսերկի իշխանուհիին՝ որ Վիէբորիա ենն Ալպերդ զբօսանաւէն ցամաք ելած է։ Իշխանուհին Հուայլի կղզիին կուգայ՝ հանդիսին նախագահելու։ Մէկ քանի վայրկեան կ'անցնի և ճիշդ կէսօրին իշխանուհին, Սըր Տէյ Պոզանքէ ծովակալին հետ, կ'երեւայ նաւուն յառաջակողմը շինուած բարձրանդակին վրայ։ Ներկայացուցիչները աւարտելէն ետքը, կը սկսի կրօնական արարողութիւնը՝ նաւային ոգեւորութեանց համաձայն։ Մէկ քանի վայրկեան միայն կը տեւէ։ Յետոյ Ն. Բարբրիթիւը առնելով գիրի շիշը, որ ծաղիկներու տակ ծածկուած է, կը կոտրէ՝ զրահաւորին յառաջակողմին զարնելով և կ'ըսէ.— «Պէլոռճոն անունը կուտամ այս նաւուն և երջանկութիւն կը մաղթեմ անոր, ինչպէս նաեւ անոնց որ մէջը պիտի գտնուին։» Նոյն միջոցին իշխանուհին գրոց մը ու ոսկիի մուրճ մը կ'առնէ. կէսօրը քսան վայրկեան կ'անցնի։ Վայրկեանը հանդիսաւոր է։ Պաթէնպէրկի իշխանուհին, յայտնի կերպով յուզուած, սրատարոփ լռութեան մը մէջ, երեք անգամ կը զարնէ։ Խուլ ճարճատիւն մը կը լսուի։ Պէլոռճոն, որուն ծանրութիւնն է եօթը հազար թոնս, շուտով կը սահի և ծովին մէջ կը կենայ։ Հարիւր հազար հոգիէ բաղկացած բազմութեան մը խանդավառ գոչերուն և ծափահարութեանց մէջտեղ նուագածուները կը նուագեն Անգլիոյ ազգային երգը։ Արարողութիւնը աւարտած է, առանց ճառ մը արտասանուելու։ Ռապիսբն ծովակալը սեղան մը կուտայ ի պատիւ Պաթէնպէրկի իշխանուհիին։ Ներկայ կը գտնուին նաեւ հարիւր քառասուն հոգի։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՔՈՆ

Ռուսական ռազմական տեւեւարական դաշնադրութիւնը և ձկնորսութեան վայրերու պայմանագրութիւնը, Բոթթամուրի հաշտութեան դաշնադրութեան 11 ու 12րդ յօդուածներուն տրամադրութեանց համաձայն, կիրակի օրը ստորագրուեցաւ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Իզվոլսքիի և Բեզերապուլիի ճարտնական դեսպան Պ. Մոդենոյի կողմէ։

—Թայմզի Սարկի Թղթակիցը սա տեղեկութիւնը կը հաղորդէ, ըսելով որ ամենատոգ աղբիւրէ քաղած է.—«Ռուսական ճարտնական նոր համաձայնութիւնը հինգ առանձին կարգադրութիւններէ կը բաղկանայ։ Առաջինը կը վերաբերի քաղաքական խնդիրներու և Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ իրաց վիճակին պահպանման. կը պարունակէ յօդուած մը Զինու հողային ամբողջութեան և Քարէայի մէջ ճարտնական քաղաքականութեանը Ռուսիոյ կողմէ ճանաչմանը մասին։ Երկրորդ, երրորդ ու չորրորդ համաձայնութիւնները կը վերաբերին Խաղաղական հիւսիսային կողմը ձկնորսութեան վայրերուն կանոնաւորմանը, Սուսկարի գեսակին վրայ նուագաղացութեան և երկաթուղիներու։ Հինգերորդ կարգադրութիւնը հաւանօրէն առեւտրական պայմանագրութիւն մըն է, սակայն այդ մասին ճշգրիտ տեղեկութիւն չկայ։»

ՎԱՏԻԿԱՆ

Հռովմէն հեռաւեալը կը հեռագրէ Թանի Թղթակիցը.—Լրագիրները նորէն կը զբաղին վերջերս հրատարակուած պապական այն գրութեամբ, որով կրօնական կարգ մը նոր գաղափարներ կը դատապարտուէին։ Այդ թերթերը կ'ըսեն նաեւ թէ Վատիկան մտադիր է զսպողական միջոցներու դիմել անցեալին նկատմամբ։ Վատիկան ոչ ոք պիտի պատժէ անցեալ սխալներու համար, սակայն կ'ուզէ թէ անոնք որ կաթոլիկութեան պիտակին ետին կ'ապաստանին, ապէք վերջը որոշ ընթացքի մը հետեւին։ Վատիկանի թեր կամ դէմ։ Հերձուածի մը կարելիութեան գալով, Վատիկան շատ չի հաւատար անոր։ համոզուած է թէ մէկ քանի բացառութիւններէ զատ կաթոլիկ զանգուածը պիտի հնազանդի։ Արդէն, ամէնէն անընդարատ ենթադրութիւնը ընելով, հերձուածի մը հաւանականութիւնը ընդունելով, Պիոս ժ. նախանձոտ պիտի համարի անկեղծ կացութիւն մը և իր քովը ունենալ հաւատարիմ խումբ մը, քան թէ վարակեալ մեծ բազմութիւն մը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Դէրման զինուորական թերթ մը կը ծանուցանէ թէ կայսեր զինուորական հեռեւորդներուն հրամանատար Հուլլէն Հաշէլէր զօրավարը խնդրեր է որ իր պաշտօնէն դադրեցուցուի։ Այդ զօրավարը տարբոյս վերջերը հրամանատար պիտի կարգուի 10րդ զօրաբանակին Հանովերի մէջ։ Մինչեւ յառաջիկայ տարուան մարտ ամիսը մինչ զօրաբանակներու հրամանատարներուն նկատմամբ ալ փոփոխութիւններ պիտի կատարուին։ Կ'ըսուի թէ կայսեր զինուորական հեռեւորդներուն պետ պիտի կարգուի Պառոն ֆոն Էկլոֆշթայն զօրավարը։

—Մինչեւիսի զինագործարան մը այս միջոցիս չահեկան փորձեր կը կատարէ Դերմանիոյ նաւատորմին թնդանօթներուն յատկանշելիք նոր ռումբերու համար։ Այդ փորձերը Ռիլի մէջ ալ պիտի կատարուին։

—Շեբիրէի ձեռարուեստի պանքային նախկին արկղակալը, որ 912,000 ֆր.ի գումար մը իւրացուցած էր, հինգ տարուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։

—Կոչկակար Նիմէս, որ, ինչպէս ծանուցինք, երեք աղջիկներ խեղդամահ ընել փորձած էր, տակաւին ձերբակալուած չէ։ Ոստիկանութիւնը ամէն կողմ խուզարկութիւն կը կատարէ, մանաւանդ տղոց խաղալու յատուկ վայրերը։ Այն երկու փոքր աղջիկները, որոնց փորը ճեղքած էր, տակաւին կը դարմանուին և վիճակին յուսահատական չէ։ Կառապան մը կարեւոր տեղեկութիւն մը հաղորդեց, ըսելով որ կասկածելի ընթացքով մարդ մը, անձնասպանին դիմագծութիւնը նմանող, իր կառքով տարեր է։ Այդ անձը ըսեր է իրեն թէ հիւանդանոցէ մը փախած է, և նպատի նամակներ տուեր է։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԵՐ

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ

Դերման թերթ մը չահեկան տեղեկութիւններ կը հաղորդէ Վիլհէլմ կայսեր տրամադրութեանը տակ գտնուած թղթատարական ու հեռագրական սպասարկութեան մասին։ Թղթատարական կայան մը հաստատուած է դղեակին մէջ. հեռագրական թել մը և հեռաձայնի տասներեք թելեր դղեակը հաղորդակցութեան մէջ կը դնեն կեդրոնական կայանին հետ։ Վիլհէլմ Բ. անձամբ կը բանայ անձնական իրեն ղրկուած նամակները. իսկ պաշտօնական թղթերը, իրենց պարունակութեանը համաձայն, զինուորական կամ քաղաքային դիւանները քարտուղարներուն կը յանձնուին։ Հասած բոլոր հեռագիրները իսկոյն կայսեր կը յանձնուին՝ նոյն իսկ հանդէսներու և արարողութեանց պահուն։ Երբ Վիլհէլմ Բ. ներկայ գտնուի եկեղեցական արարողութեան, այդ պարագային հեռագիրները կը տրուին արարողութիւնները աւարտելէ ետքը։ Հեռաձայնի հաղորդակցութիւնները նախ կ'ընդունի Պ. ֆոն Լուբանոս, որ կարեւոր նկատուածները կայսեր կը մատուցանէ։ Վիլհէլմ Բ. անձամբ կը գբէ իր ղրկելիք հեռագիրները։ Կայսեր տրամադրութեան տակ գտնուած հեռագրական ու թղթատարական պաշտօնեաները ամբողջ օրը և չատ անգամ ամբողջ գիշերը կ'աշխատին։ Այն հեռագիրները զոր Վիլհէլմ Բ. անձամբ կը գբէ և իր անուան սկզբնատառովը կը ստորագրէ, անմիջապէս կը ղրկուին։

ԿՆՁՈՏ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Լոնտոնէն հեռեւեալը կը հեռագրէ Բարիզի թերթի մը թղթակիցը՝ շաբաթ օրուան թուականով.—Անգլեւ-ֆրանսական ամուսնութեան չահեկան գործը, այսօր, ներկայացաւ Լոնտոնի վերջաբնիչ տեսնին։ Այս դատը ամուսնալուծման օրէնքին համար խիստ կարեւոր խնդիր մը երեւան կը հանէ։ 1898 սեպտեմբերին Բրէնդուէյի մէջ դեռատի Անգլուհի մը կ'ամուսնանար Ֆրանսացիի մը հետ՝ Պ. Լէոն Ֆիլիբ։ 1901 նոյեմբերին ֆրանսական դատարանները իրբեւ չեղեալ նկատեցին այդ ամուսնութիւնը, վասն զի երիկը չէր ստացած իր ծնողաց անհրաժեշտ արտօնութիւնը։ 1904ին անգլիական դատարանները որոշեցին թէ կինը չի կրնար Անգլիոյ մէջ ամուսնալուծման դատ բանալ, որովհետեւ գործը վերջնական հանգամանք ստացած էր Ֆրանսայի մէջ, ուր երիկը միշտ իր բնակավայրը ունեցած էր։ Դեռատի կինը այդ միեւնոյն տարին կ'ամուսնանայ Պ. Օկոէնի հետ. այս վերջինն ալ մէկ քանի ամիս ետքը անգլիական դատարաններուն դիմելով ամուսնալուծում պահանջեց. խնդիրքը ընդունուեցաւ։ 1904 նոյեմբեր 29ին, այն պահանջարանութեամբ թէ կինը անգլիական օրէնքին համաձայն ամուսնացած կը նկատուէր Պ. Ֆիլիբի հետ, թէև այդ ամուսնութիւնը ջնջուած բլլար Ֆրանսայի մէջ։ Վերաքննիչ ատեանին նախագահը, փաստաբանները լսելէ ետքը, յայտարարեց թէ գործը, իր կարեւորութիւնը քերմամբ, պէտք է յետաձգուի։ Ատեանին վճիռը ամառուան արձակուրդէն ետքը պիտի տրուի։

ԻՏԱԼԻՈՅ ՎԱՆՔԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Իտալիոյ կառավարութիւնը չորջարբերական մը ուղղեց գաւառային կառավարիչներուն, յիշեցնելով անոնց թէ պարտաւոր են հսկել կրօնական միաբանութեանց հ տատատութիւններուն վրայ։ Խիստ քննութիւններ հրամայուեցան մայրապետներու վարչութեան տակ գտնուած վանքերու կամ վարժարաններու համար։ Մէկ քանի քաղաքներու մէջ բողոքները կը շարունակուին Բոնսոլդաշ վանքին գայթակղելից դէպքերուն դէմ։ Այդ վանքը կը վարէ քոյր Ցուամակլլի։ Թուրինոյի մէջ կատարուած զուգարման մը պատուն որոշում մը քուէարկուեցաւ, խնդրելով կառավարութենէն որ ցրուէ կրօնական միաբանութիւնները և աշխարհականցնէ վարժարանները։ Պոլոնիոյի լրագիր մը՝ Իլ ռէսոլո տել Գարլինօ կը ծանուցանէ թէ Հռոմի ոստիկանութիւնը որոշած է վտարել մէկ քանի կրօնական կարծուած հասատատութիւններ, ուր դէշ վարմունքներու կ'ենթարկուին ատոնց մէջ գտնուողները։ Նոյն թերթը կ'ըսէ թէ այդ հասատատութիւնները Ամարատ-Յղութեան և կամ Ֆրանչիսքանոն ու Տոմինիքեան մայրապետներու տուներ են։ Վերոգրեալ լրագիրը կը յարէ թէ Հռոմի մէջ «հնգիսան տուն» կոչուած վանքեր կան, ուր զիշերային հիւրընկալութիւնները կը կատարուին։ Այդ տուներէն մէկին մեծաւորուհին պաշտպան կարտնալէն 22,000 ֆր. չորթեր է. նաև այդ տուէնն երկու աղջիկներ եղած են մայր ըլլալու վիճակի մէջ։ Կ'ըսուի թէ ուրիշ ծանր գայթակղութիւններ ալ երեւան հանուած են։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ.— Պրուսայի նահանգին Բիրմասդի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Միլքիէի չրջանաւարտ և Թէքքէի կառավարչին հետեւորդ պաշտօնեայ Իպրահիմ Հագը պէյ։

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Միրլիվայութեան աստիճան տրուեցաւ Կայս. Պալատան բժիշկներէն գնդապետ Պէսիմ պէյի։

—Սանիէի ատիճան՝ Էտրէմիտի գաւառակին թաղապետական բժիշկ Իսմայիլ Խալիլ էֆ.ի։ Սալիսէի ատիճան՝ Մուտանիայի գաւառակին մալ միւտիրի Ապուբրահան էֆ.ի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Գոնիայի նահանգին կեդրոնական նախկին Մէնմէտ Մէհմետ էֆ.ի և Հայաստ Փաշայի հիւանդանոցին բժիշկներէն դեր-գնդապետ Ամէտ Հիլմի պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Տրապիզոնի հեռագրական ու թղթատարական ընդհանուր Տեսչին փոխանորդութիւնը։ Վերոյ առաջին քարտուղար Խալուսի պէյի։ Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Շերքէթի Խայրիէի 41 թիւ չոգենաւին նաւապետ Զեհեատին էֆ.ի։

ՇԵՐՔԻԹ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԸ.— Պաշտօնական Զեկուցում մը հետեւեալը կը ծանուցանէ.—«Շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին թաղապետական առաջին, երկրորդ, երրորդ, վեցերորդ, եօթերորդ, ութերորդ, իններորդ և տասներորդ չրջանակներուն մարդահամարի գործողութիւնները թէև աւարտած են, սակայն կարելի է որ այդ չրջանակներուն մէջ գտնուին այնպիսիներ որոնք տակաւին մարդահամարի պաշտօնեաներուն դիմած ու ինքզինքին արձանագրած չըլլան։ Ինչպէս յայտնի է, մարդահամարի կանոնագրին 72րդ յօդուածը դրամական տուգանք կը տրամադրէ անոնց որոնք ինքզինքնին արձանագրել չեն տար մարդահամարի պաշտօնեայի մը հետ միս գնելու երթալ՝ որոշուած սակով գնում կատարելու համար, վասն զի մասվաճառները «չաշնի»ի յանձնաժողովին որոշմանց պարտադրելու համար ասկէ ետքն ուրիշ միջոց չկայ։ Մասվաճառները, առարկելով որ այդ որոշումներէն տեղեկութիւն չունին, բացարձակ պատասխան կուտան յանձնորդներուն։ Այսուհանդերձ Բերայի մէջ, առջի օրը, օխան 9 զրուշի միս տուող մասվաճառներ կային,

— Սիրքէճիի մէջ Եուսուֆ անուն մասվաճառ մը, երէկ, որոշուած սակէն աւելի գինով միս ծախած ըլլալուն համար, դրամական տուգանքի ենթարկուեցաւ։

— Բանկալդիի մէջ զինուորական վարժարանին դէմը՝ Թրամուէյի կեցած տեղին մասվաճառն ալ տասը զրուշէն վար չի տար միսը և երբ տրուած որոշումը իրեն հաղորդուի, անպատշաճ պատասխաններ կուտայ։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ նաւամատոյցին չինութիւնը աւարտած բլլալով, բացումը երէկ տեղի ունեցաւ։ Ոչխարներ զոհուեցան և բաբեմաղթութիւններ կատարուեցան Վեհ. Սուլթանին համար։

— Կամուրջ-Այսթէֆանոսի գիծին հասոյթը օրէօր կ'աւելնայ։ Նաւամատոյցներու չինութիւնէն ի վեր օրական հասոյթը տասը հազար զրուշի հասած է։ Անցեալ կիրակի օրուան հասոյթը եղած է տասներեք հազար զրուշէն աւելի։ Ցուսալի է որ չոգենաւերու նոր ժամանակացոյցը եթէ գործադրուի, հասոյթները աւելի չատանան։ Նաւամատոյցներուն վրայ գեղեցիկ կայաններ պիտի կառուցուին։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Մայքով չորեքշաբթի օրը Ռուսիա ուղեւորեցաւ արձակուրդով։ Անոր բացակայութեանը միջոցին առաջին թարգմանի պաշտօնը փոխանորդաբար պիտի վարէ երրորդ թարգմանը։

ԶՒՆԱԿՆԵՐԻ ՓԱՌԱ.— Ջրանկիր զինուորներու ընդհանուր հրամանատարը, որ արձակուրդով Եւրոպա կը գտնուէր, երէկ կ. Պոլիս վերադարձաւ։

ԱԳԱՆԴԱՍՆԳՐԻՈՅ մէջ չորեքշաբթի օրը ժանտախտէ մէկ դէպք պատահեր է։

ՐՈՒՇԵՆԵՐ.— Դիրեցաւ ձեռնհաս պաշտօնեաներն որ թաղապետական բժիշկներ զրկուին Տիարպէքիրի, Մարտինի, Մաաէնի, Բալուի և Ճեզրէի համար։

ՊՈՒԼՍՈՅ ապահովութեան ոնտու կին նախորդ Տնօրէն Սուլուլլան էֆ. նոյն ոնտուկին արկղակալ և աւանդներու պաշտօնեայ կարգուեցաւ։ Մէկ քանի օրէ ի վեր կը կատարուի այդ ոնտուկին հաշիւներուն երկրագործական Պանքային փոխանցումը։ Ոնտուկը նոյն Պանքային մօտ տեղ մը պիտի փոխադրուի։

Պ. ՊԼՈՅԼ, Հարաքին Պարտքի վարչական Խորհուրդին ֆրանսական պատուիրակը, կատարեալ ապաքինած ըլլալով, Բարիզէն ճամբայ ելեր է կ. Պոլիս գալու համար։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏԳԻՒ վարչութեան պաշտօնեաներու ճիւղին Տնօրէն Միհրան էֆ. կ. Պոլսոյ ու չրջականերու վարչութեան քննիչ կարգուելով, անոր յաջորդեց ոգեկիր ըմբիշներու և ձուկերու ճիւղին դիւանին Տնօրէն Իրզա պէյ։

ԽԱՐԴԱՆԻ ՍՆԱՆԽԱՆՑՈՅՆԵՐ.— Ելեռնադատ ատեանին նախագահը տասը օր պայմանաժամ տուաւ Եանեանցի Սբբոց ճաֆէրիի, 25 տարեկան և ասոր ընկերոջ՝ Պայքալ Քէյոլի Բանաեաց Տիմորլլօ Հաճի Բէյրքլիի, 23 տարեկան, որոնք, Պալըք Բազարի մէջ 167 թիւ խանութին մէջ երբեմն սեղանաւոր, իրրեւ խարդախութեամբ մնանկացող ամբաստանուած էին։ Ատեանը ջնջեց նախնական վճիռը և որոշեց որ ատոնք իրրեւ ոճրագործ դատուին։

ՕՏԱՐԵՆԵՐԸ.— Դիրեցաւ ձեռնհաս պաշտօնարանին որ թաղապետական բժիշկներ զրկուին Տիարպէքիրի, Մարտինի, Մաաէնի, Բալուի և Ճեզրէի համար։

ՊՈՒԼՍՈՅ ապահովութեան ոնտուկին նախորդ Տնօրէն Սուլուլլան էֆ. նոյն ոնտուկին արկղակալ և աւանդներու պաշտօնեայ կարգուեցաւ։ Մէկ քանի օրէ ի վեր կը կատարուի այդ ոնտուկին հաշիւներուն երկրագործական Պանքային փոխանցումը։ Ոնտուկը նոյն Պանքային մօտ տեղ մը պիտի փոխադրուի։

Պ. ՊԼՈՅԼ, Հարաքին Պարտքի վարչական Խորհուրդին ֆրանսական պատուիրակը, կատարեալ ապաքինած ըլլալով, Բարիզէն ճամբայ ելեր է կ. Պոլիս գալու համար։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏԳԻՒ վարչութեան պաշտօնեաներու ճիւղին Տնօրէն Միհրան էֆ. կ. Պոլսոյ ու չրջականերու վարչութեան քննիչ կարգուելով, անոր յաջորդեց ոգեկիր ըմբիշներու և ձուկերու ճիւղին դիւանին Տնօրէն Իրզա պէյ։

ԽԱՐԴԱՆԻ ՍՆԱՆԽԱՆՑՈՅՆԵՐ.— Ելեռնադատ ատեանին նախագահը տասը օր պայմանաժամ տուաւ Եանեանցի Սբբոց ճաֆէրիի, 25 տարեկան և ասոր ընկերոջ՝ Պայքալ Քէյոլի Բանաեաց Տիմորլլօ Հաճի Բէյրքլիի, 23 տարեկան, որոնք, Պալըք Բազարի մէջ 167 թիւ խանութին մէջ երբեմն սեղանաւոր, իրրեւ խարդախութեամբ մնանկացող ամբաստանուած էին։ Ատեանը ջնջեց նախնական վճիռը և որոշեց որ ատոնք իրրեւ ոճրագործ դատուին։

ՕԱՆԴՈՒԿԱՆ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ.— Երեք յոյն օրիորդներ, անցեալ օր, Փաշա Պաղչէի ծովի բաղնիքը մտան, սակայն չրջափակը նեղ եկաւ իրենց և բաց ծովի մէջ լողալու քամահրանքը ունեցան. ուստի դուրս ելան. քիչ վերջը երկուքը բաղնիք վերադարձան. իսկ երրորդը, նաթրովանառ Զախարիայի աղջիկը ջուրին տակը գնաց, վասն զի մէջքին կապուած չոր գդուններուն չուանը խզուած էր։ Նաւամատոյցը գտնուած ածուխի նաւի մը նաւաղը օգնութեան փութալով ազատեց աղջիկը։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՇՈՒՆԸ.— Երէկ Բերայի մէջ, Պալըք Բազար, ձկնորս մը գեղեցիկ շուն մը կը ծախէր։ Նոյն միջոցին յոյն քահանայ մը անցաւ այդ կողմէն. շունը ձկնորսին ձեռքէն ազատելով և պօռալով քահանային վրայ գնաց։ Երբ քահանան շունին անունը առաւ՝ «Լիմնա», հանձարեղ անասունը սկսաւ մեծ ուրախութիւն ցոյց տալու։ Այդ միջոցին ձկնորսը կ'ուզէր շունը տանիլ և քահանան թող չէր տար ու կ'աշխատէր ձկնորսը իրրեւ գող ոստիկանութեան յանձնել։ Ուրիշ մարդ մը ներկայանալով ըսաւ թէ այդ շունը Գալաթէոյի մէջ գնած էր տասը զրուշի։ Քահանան ալ պատասխանեց թէ Գալաթէոյի մէջ կորսնցուցած էր, բայց չան ընթացքը քահանային իրաւունք տուաւ։

ԵՂԵՌՆԱԿԱՆԱՑ ատեանը երէկ պիտի դատէր ծանօթ հրձիգները՝ Ցիլիք, Օհանիկ Ցիէրան, Գոլոս, Միքէ և միւս անձերը, որոնք զանազան ժամանակներու մէջ չէնքեր ապահովագրած և ապահովագրութեան գինը գանձելու նպատակով զանազան այրած ըլլալնուն համար ամբաստանուած են։ Ատոնցմէ Ցիլիք ու Ատաը Նիքոլի հիւանդ ըլլալով բանտին մէջ կը դրամանուին, որով դատը ուրիշ օրուան յետաձգուեցաւ։

ԱՆԴԱՆ ԲԺԻՇԿՆԵՐ.— Սկիւտարի մէջ Նիմէթ անուն կնոջ մը զաւակը հիւանդ էր և եղած դարմանները օգուտ մը չէին ըներ։ Նուհ Նէֆաթի, Հիլմի ու Ալի անուն անձերը իմանալով, այդ կնոջ տունը գացին և յայտարարեցին թէ պատրաստ են հիւանդը բժշկելու. դեղեր տուին, կարգացին ու փչեցին, բայց տարբերութիւն մը չեղաւ։ Մայրը դիտ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՐՕՆ. ՈՒՍՄԱՆՅ ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎ.

Երէկ Պատրիարքարանի մէջ տեղի ունեցաւ Կրօն. Ուսմանց Մասնաժողովի Ա. Նիստը Ս. Պատրիարք Հօր Նախագահութեամբ։ Ներկայ էին Տ. Բարգէն և Տ. Ղեւոնդ վարդապետները և Տ. Սահակ Ա. քահանայ։ Նոյն կազմուեցաւ դիւանը։ Ս. Պատրիարքը ողջունեց Նախագահութիւնն ու ատենապետութիւնը, Տ. Ղեւոնդ վարդապետ կարգուեցաւ ատենադպիր-քարտուղար։ Ս. Պատրիարք Հայրը խօսելով Մասնաժողովի կազմութեան նպատակի մասին բացատրեց թէ ինչ պիտի ըլլար կրօն. ուսմանց նպատակը, թէ ինչ պիտի ուսուցուի մեր դպրոցներուն մէջ։ Ապա կրօնական ուսմունքը չորս տեսակ նիւթերու բաժնեց Ն. Ամենապատուութիւնը և ըսաւ թէ կրօնական ուսմանց դասաւանդութեան մէջոցին պէտք է ուսուցանել 1. Ս. Պատմութիւն, 2. Եկեղ. պատմութիւն, 3. Դաւանական գիտելիք, 4. Միտական գիտելիք։ Այս նիւթերէն իւրաքանչիւրը պէտք է 6 դասընթացքներու բաժնել, մեր դպրոցական ծրագրին համաձայն. այսինքն՝ 1. Մանկական, 2. Տարրական, 3. Միջին, 4. Վերին (բարձրագոյն), 5. Լրացուցիչ և 6. Երկրորդական դպրոցի։ Կրօն. ուսմանց այս սահմանները սրոյնէն և այս մասին կարծիքներու փոխանակութիւն ունենալէն ետքը այս ձեւով ծրագրի մը կազմութիւնը յանձնուեցաւ Տ. Բարգէն Ծ. վարդապետին։

Կրօն. ուսմանց Մասնաժողովը մանրամասն ծրագիր մը պիտի կազմէ իր ուղեցոյց բոլոր կրօնուսոյցներուն, որոնք այս ծրագրով կարող պիտի ըլլան նաեւ նոյնիսկ որ և է կրօնի դասագիրքերէ օգտուիլ։ Այս ծրագիրը տեսակ մը համառօտագրութիւն պիտի ըլլայ ուսանդելիք նիւթին։ Մասնաժողովը նպատակ ունի նաև յառաջիկային կրօնի դասաւանդութեան եղանակ մը ալ յօրինել տալ, ուսուցիչներու գործածութեան համար։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԻՒԱՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՅՍՂՈՎ. — Երէկ Ս. Պատրիարք Հօր Նախագահութեամբ գումարուեցաւ Դիւանական Մասնաժողովը և զբաղեցաւ դիւանական տուրքերու խնդրով և կազմ մը որոշումներ տուաւ, որոնք Բաւաք. Ժողովին պիտի ներկայացուին։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ. — Այսօր Յարութիւն էֆ. Սայանեան և Տիգրան էֆ. Մանուկեան Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանին մէջ խորհրդակցեցան Հիւանդանոցի նորակոչիկ Հոգաբարձութեան մասին և որոշեցին մօտ ատենէն նիստ գումարել Հիւանդանոցին վերաբերեալ շատ մը կարեւոր խնդիրներու նկատմամբ որոշումներ տալու համար։

ԱՐՄԱՏԻ ԴՊՐԵՎԱՆԸԸՆԸ. — Տ. Մեսրոպ վրդ. Նարոյեան, Դպրեվանքի ներքոյ վրդ. Սուսէյը, երկու սարկաւագներով կ. Պոլիս եկած է օգտագործութեան համար։ Տ. Մեսրոպ վրդ. իր ուսումնական կարողութեամբ անհամեմատ բարձր է Դպրեվանքի իր պաշտօնակից ուսուցիչներէն և Դպրեվանքի ամէնէն օգտակար ուսուցիչն է։ Թէև արդի փոխ-վանահայրը և իր համակիրները ամէն հիզ կը թափեն Դպրեվանքի անտեսական և ուսումնական վիճակը վարդագոյն ներկայացնելու համար, բայց դժբախտաբար կարելի չէ իրողութիւնն ուրանալ։ Դպրեվանքը անգործացուցիչ չրջան մը կը բոլորէ այժմ ամէն տեսակէտներով և եթէ նոյնիսկ ուղիղ ըլլայ առաւօտեան թերթի մը այն լուրը թէ վանքին մէջ այժմ 24 ժառանգաւորներ կան և ո՛չ 17, այնուամենայնիւ վանքին տնտեսական այս տագնապի միջոցին 3 աշակերտի համար ուսուցիչ մը պահել շռայլութիւն է։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Փոխանորդարանի Ազգ. Պատրիարքարանի

Բնիկ Կարնեցի, ինը տարի առաջ մայրաքաղաքիս մէջ ամուսնացեալ և կինն ու զաւակները անխնամ թողող Յովհաննէս Ա. Ասլանեան անուն իր յիսուն տարեկան, մազերը՝ յօնքերն ու պեխերը դեղին, աչքերը կապոյտ, ունգուրը մէկ կողմին ծռած, մօրուքն երկկողմանի և կարճահասակ ազգայինը անյայտացած է։

Կը խնդրուի արգոյ աղգայիններէ, որ եթէ երբեք յիշեալին ո՛ւր, ողջ կամ մեռած ըլլալուն վրայ ո՛ր և է տեղեկութիւն ունին, հաճին ծանուցանել Պատրիարքարանիս։

ԿՆԻՓ
18 յուլիս 1907

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Բազմիկ կը դրէ մեզ Նիկոմիդիայէն.—

Օգտաշատ թերթիդ 6519 թիւին մէջ «Եկեղեցական կարգապահութեան խնդիր մը» խորագրի տակ յօդուածով մը Նաթանեան էֆ. Կէվէյ-Միջագիւղի խաչագող քահանային եկեղեցական օրինօք անպատիժ մնալը կը յիշեցնէր, և այս խնդրին վրայ Նիկոմիդիոյ Ս. Առաքնորդին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէր, փափաք յայտնելով միեւնոյն ատեն իմանալու թէ այս տեսակ խնդիրներու առթիւ Նիկոմիդիոյ Ս. Առաքնորդին կարծիքը ինչ է։

Նաթանեան էֆ.ի բողոքը խիստ արդարացի է, միայն թէ սխալ հասցէի ուղղուած է դժբախտաբար։ Սակայն Սրբազան յիշեալ սեղանակապուտ քահանային դատապարտիլը արդարացի զրոնելով քանիցս կեղծ. Կրօն. Ժողովոյ գրած և պահանջած է եկեղ. օրինօք յիշեալին պատժուիլը։

Նիկոմիդիոյ Ս. Առաքնորդին անաչառութիւնը և եկեղ. խնդիրներու մասին ունեցած նախանձախնդրութիւնը յայտնի է։ Ն. Սրբազնութիւնը եկեղ. կարգուսարքի վերջին ծայր նախանձախնդիր է և կ'ընդունի ու կը յարգէ զեղծանող եկեղ. պաշտօնեաները խստիւ պատժելու սկզբունքը։ Բայց որովհետեւ որ և է եկեղեցական կեղծ. Կրօն. Ժողովոյ կողմէ միայն կարգալոյծ կրնայ հռչակուիլ, ուստի քանի քանի անգամներ՝ ինչպէս նաև վերջերս՝ գրած է կեղծ. Վարչութեան, որպէսզի նոյն այդ քահանայի մասին պէտք եղած անօրինութիւնը ըլլուի, սակայն Պատ. Կրօն. Ժողովը այս խաչագող քահանայի մասին դեռ վերջնական կարգադրութիւն չէ ըրած։

Փափաքելի է որ Կեղծ. Կրօն. Ժողովոյ անդամները խղճի մտօք նկատի առնեն այս գայթակղեցուցիչ պարագան և սեղանակապուտ Յովհան Մուրատեան քահանան խիստ կարգալոյծ հռչակեն։

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱՆ պատկերազարդ Շաբաթաթերթին ՀԷՐԴ թիւը հրապարակ ելած է հետեւեալ ճոխ և զբօսեցուցիչ պարունակութեամբ.

Եղիա Տէմիրճիպաշեան (Ինքնուվիր մը Հրատ Նազարեանի հետ).— Խմբ.։ Իրիկ կնիկ (ժողովրդական լեզուով).— Ե. Տէմիրճիպաշեան։ Երանի՛ անոնց.—Ե. Ալփար։ Անառակին Օրագիրը.— Բօպա։ Ի՞նչպէս կին կ'ուզեմ... որ ամուսնանամ (ֆանթէզի),— Վ. Գէորգեան։ Թատերական քրոնիկ.—Ներչատուն։ Սկիւտարի կիրակին (Պէյլերին պարտէզը).— Լիլա։ Խօսքերու տարափ, լեցուն կամ պարապ.— Ռեժանու։ Ստամոքսին ի նպաստ (Հանրագիտակ կարկանդակ պատրաստելու եղանակը).— Խոնարար Ղազարոս Բէօսէեան և Շաբթուան զուարթ լուրեր։

Հանրագիտակի այս թիւը կը պարունակէ ծանօթ բանաստեղծ Հրանտ Նազարեանի լուսատիպ լուսանկարը, իբր Եղիա Տէմիրճիպաշեանի ուխտաւորը։

Տարեկան Պոլսոյ համար 50 ղրուշ, վեցմ. 25, գաւառաց համար 54, վեցմ. 27, արտասահման 12 ֆր.։ Հասցէ Պապը Ալի Ճատէսի Ասատուրեան Տպարան։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ
Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ ի Վառնա Լեւոն և Արսէն Յ. Ստամպոլչեան իրենց հանգուցեալ հօր Մհ. Յովհաննէս էֆ. Ստամպոլչեանի հոգւոյն համար տասը օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս։

— Հանգուցեալ Տիկին Ազնիւ Մանեասեանի յուշարձանորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 108 ղրուշ նուիրած են Հիւանդանոցիս Ալպասվերտեան Եղբարք։

(Հոգաբարձութիւն)

ԱԶԴ.— Թուրքերէն և ֆրանսերէն լեզուներու քաջայմուտ և վարժ տասարակալ եղող անձ մը կ'ուզուի պատուաւոր Տան մը մէջ պաշտօնի կոչուելու համար։ Դիմել Արեւելքի Տնօրէնութեան։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, յուլիս 31)

ԼԱ ՀԷ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

ԼՈՆԴՈՆ, 29 յուլիս.— Տրակոյի բարեփոխեալ վարդապետութեան համաձայն, Ամերիկայի կողմէ ներկայացուած ծրագրի մասին — որ կը տրամադրէ պարտքերու գանձման համար, իբր բացառիկ միջոց, զինու զօրութեան դիմել, եթէ պատկանեալ դատարանին և միջազգային իրաւարար ատեանի վճիռներն անգործադրելի մնան— Պ. Պուռժայի նախագահութեան տակ գտնուող մասնախումբին մէջ այսօր տեղի ունեցած վիճաբանութիւնը կնճռոտ հանգամանք մը առաւ։ Պարտքերը գանձելու խնդրէն զատ խօսուեցաւ նաեւ պարտաւորիչ իրաւարարութեան և մնայուն իրաւարար ատեանի վրայ. իրարու հետ սերտ առնչութիւն ունեցող, բայց վիճաբանութեան համար իրարմէ անջատ համարուած այս խնդիրներուն միացումը սա արդիւնքն յառաջ բերաւ որ, պարտքերու գանձման համար ցուցուած վերապահումին և զինու զօրութիւն գործածելու խնդրոյն վիճաբանութեան խառնուեցան նաեւ պարտաւորիչ իրաւարարութեան վերաբերեալ ուրիշ խնդիրներ. և պատուիրակներէն մէկ քանին ստիպուեցան չեշտել պարտաւորիչ իրաւարարութեան բացառիկ պարագաները, ուր պատիւ և կենսական շահեր կը մտնեն խնդրոյն մէջ։ Վիճաբանութեան դրուած խնդրոյն անսասանութիւնը յայտնուեցաւ, գլխաւորաբար, ամերիկեան ծրագրին քննարկութեան արդիւնքէն։ Պ. Պուռժուա վերջապէս բացատրելով բան թէ վիճաբանութեան դրուելիք երկու խնդիր կան. պարտուց գանձումը և պարտաւորիչ իրաւարարութիւնը, որոնք զատ խորհրդակցութեան և վիճաբանութեան առարկայ պիտի ըլլան։ Ասոր վրայ միաձայնութեամբ որոշուեցաւ անգամ մը եւս խմբագրութեան յանձնաժողովին յղել ամերիկեան առաջարկը, որպէս զի պէտք եղածին պէս քննուի։ Այս դիտումն արդիւնքը սա՛ եղաւ թէ պատուիրակներէն 37ին յայտարարութիւնները վերցուցեալ երեք խնդիրներուն համար սկզբունքով համաձայն էին իրարու։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅԱՏԻՆ ՀԻՄՆԱՐԿԷՔԸ

ԼՈՆԴՈՆ, 30 յուլիս.— Այսօր յետ միջօրէի տեղի ունեցաւ Բարնէկիի ծախքով չինուելիք Խաղաղութեան պալատին հիմնարկէքը ի ներկայութեան 1200 անձանց, Դեսպանախորհուրդին անդամներուն, դեսպաններուն, պալատականաց, պաշտօնէից և ուրիշ բարձրատիճան անձնաւորութեանց։ Հանդէսը ժամը 2ուկէսին պիտի սկսէր, բայց յանկարծադէպ տեղատարափին պատճառաւ քիչ մը ուշացաւ։ Զարդարուն բեմեր կառուցուած էին կառուցման յանձնաժողովին, Դեսպանախորհուրդին նախագահութեան, նուագածուներու խումբին և հրաւիրեալներուն համար։ Հանդէսը սկսաւ Հէնսէլի «Ալելուիա»ով և Պէդովէնի «Պէնէդիքտուս»ով։ Նոյն զանուն անձրեւը դադրեցաւ և արեւը վերսին ճառագայթելով, Բարնէկի հաստատութեան պետը, Նուիրատուն, անոր դիտաւորութիւնը և չէնքին նպատակը գովաբանող ճառ մը կարդաց և հրաւիրեց Դեսպանախորհուրդին նախագահը՝ Պ. Նելիսովը որ անձամբ դնել չէնքին հիմնաքարը։ Պ. Նելիսով յայտնի զգածմամբ կատարեց այդ կարեւորագոյն գործը։ Նպատակին կատարեալ գիտակցութեամբ ծեփեց շաղախը և տեղւորեց քարը, որ անտեսանելի ուժով կը շարժէր. հիմնաքարին վրայ ոսկեգոտ դրոշմուած էր հետեւեալ արձանագրութիւնը. «Տեւական խաղաղութեան և արդարադատութեան այս չէնքը կառուցուեցաւ Անդրէաս Քարնէկիի նպատակութեամբ.» — Paci et justitiae firmandae hanc aedem Andreae Carnegie munificentia aedificavit։ Միւս անձնաւորութիւնները բռնեցին արծաթէ մուրճը և համաչափ երեք հարուածներով յանուն Վիլհելմինա թագուհիին, Ռուսիոյ կայսր և Դեսպանախորհուրդին ամբացուցին հիմնաքարը։ Ասոր վրայ երեք ճառ մը արտասանուեցաւ որ ձօնուած էր կառուցուելիք չէնքին մէջ ապագային նիստ կազմող իրաւարար ատեանին գործունէութեան և արդիւնքներուն։ Մօցարդի Օրէնքերգով նուիրագործուեցաւ հանդէսը, որ վերջացաւ նուագածուաց խումբին կողմէ երգուած Վակնէրի մէկ երգով։

ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐԸ ՊՐԻՈՒԺԻ ՄԷՋ

ԼՈՆԴՈՆ, 30 յուլիս.— Պելճիքայի կառավարութեան հրաւէրին վրայ, Դեսպանախորհուրդին պատուիրակները, այսօր, ներկայ գտնուեցան Պրիւժի նուաճանգիսարանին և ջրանցքին բացման հանդէսին, որ տեւեցաւ փառաւոր նիզակախաղութեամբ մը, որուն նմանը տեղի ունեցած էր Գուլբենկեանի դուքս՝ Շառլ լը Դէմէռէի և Մարկիզդայի ամուսնութեան առթիւ ժե. դարու մէջ։ Այս նիզակախաղութիւնը կատարուեցաւ միեւնոյն տեղին վրայ և միեւնոյն տարազներն ու զէնքերը կրող անձերու միջոցաւ, միեւնոյն նուագածութեամբ և շարժումներով որ կատարուած էր 1468ին։ Նիզակախաղին ատեն նիզակներ կոտրուեցան, սրախաղութիւններ տեղի ունեցան և ամէն ինչ պատմական այնպիսի ճշդութեամբ ներկայացուեցաւ որ մարդ ինքզինքն ան ռոմանդիք դարուն մէջ փոխադրուած կը զգար։ Անկարգութիւն էր խանդաւառութիւնը հանդիսականաց, որ յատկապէս կանգնուած բեմերուն վրայ, և հրապարակին շուրջը գտնուող տուներուն մէջ և տանիքներուն վրայ խռնուած էին։ Դեսպանախորհուրդին անդամները մասնաւոր կառախաւրով կէս գիշերին Լա Հէ դարձան։ Պէլժ առաջին պատուիրակը հիւրամեծարի պաշտօն կը կատարէր։ Պելճիքայի արքունիքէն ոչ ոք ներկայ էր հանդէսին։

*** Պրիւժի քաղաքապետութեան չէնքին մէջ քաղաքապետը ընդունելով և ողջունելով Դեսպանախորհուրդին անդամները՝ յայտնութիւն մաղթեց Դեսպանախորհուրդին աշխատութեանց։ Դերման առաջին պատուիրակ Պառոն ֆոն Մառշալ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Պելժիոյ թագաւորին, Պրիւժ քաղաքին և Պելճիքայի համար։ Արտաքին գործոց նախարարը չնորհակալութիւն յայտնեց պելժ կառավարութեան։

ԻՏԱԼԵՒԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋԱԴԷՊՈ

ՊԵՐԼԻՆ, 39 յուլիս.— Գերման մամուլը, մանաւանդ համաձերման թերթերը, մեծ զգուշութեամբ կը գրեն հրաւայնի Դիրօլի մէջ մէկ քանի գերման զբօսաշրջիկներու և Իթալացոց միջեւ տեղի ունեցած միջադէպին վրայ։ Ցայտնապէս կ'երեւի ամբողջ Պերլինի մամուլին ջանքերը. կը զգուշանայ թէ մի գուցէ նոր միջադէպեր ծագին բարեկամ և զինակից երկու տերութեանց միջեւ։ Պերլինի մամուլին այս ընթացքը կը համապատասխանէ գերման կառավարութեան նպատակներուն և կը կարծուի որ այս խնդրոյն վրայ աւստրիական իշխանութեանց հետ բանակցող գերման դիւանագէտներուն ալ նոյն մտքով հրահանգներ տրուած են։ Ամէն թերթերն ալ կը գովեն աւստրիական իշխանութեանց կողմէ ցոյց տրուած խաղաղասէր ընթացքը։ Լոնալ Անցայկրի մէջ կէս պաշտօնական գրկոյց մը կ'ըսէ.—«Վիեննայի գերման դեսպանին թելադրութեամբն էր որ Ինսպրուքի հիւպատոսը տեղական իշխանութեանց պաշտպանութիւնը խնդրեց գիշերմն հպատակներուն վրայ։»

ՀԱԿԱԼՔՈԼԱԿԱՆ Է. ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

ՍԹՈՐԳՈԼՄ, 30 Յլ.— Հակալքոլական միջազգային Համաժողովին մասնակցողները երէկ Լոկարքնի արքայական պալատին մէջ հիւրամեծարուեցան։ Թագաւորը, որ Սթոքոլմէ հեռու կը գտնուի այս պահուս, երկար հեռագիր մը քաշելով համաժողովի նախագահին, շնորհաւորեց ժողովուրդին բարւոյն համար եղած ջանքերը և յաջողութիւն մաղթեց։ Մինչ համաժողովին անդամները պալատին ընդարձակ ու հոլանուտ դարասանին մէջ կը գտնուէին, պատուական նախագահ Իշխան Կիւսդավ Ատոլֆ պարտէզին մէջ գտնուած բարձրաւանդակի մը վրայ ելնելով բանախօսութիւն մը ըրաւ և յանուն թագաւորին ողջունեց հիւրերը, շնորհակալութիւն յայտնեց անոնց ներկայութեան, և բարեմաղթութիւններ ընելու համաժողովին յաջողութեան համար։ Երեկոյին Ըէալ Կիւնպալտին մեծ սրահին մէջ հաւաքոյթի մը պատուոյ Բրոֆ. Հարդման (Լայբցիկ), Օր. Սոյպէրկ (Ֆինլանտա) և Բրոֆ. Շէլէ (Սթոքոլմ) բանախօսութիւններ ըրին պալքոլականութեան դէմ պայքարելու մասին Վարժարանին պարտաւորութեանց վրայ։ Սկզբամբ ընդունուեցաւ որ ամէն վարժարաններու մէջ ուսուցիչները խօսին չարբունակ ալքոլի վնասներուն վրայ և իրենց սնձին օրինակովը վարժեցնեն աշակերտները պժգալ ալքոլէն, և այնատիպ որ այդ աշակերտաց ընտանիքներն ալ հետեւին հալալքոլակեան շարժման և ըստ այնմ գործեն։

*** Համաժողովին մէջ մեծ կարեւորութիւն առաւ «Ալքոլի դէմ մղուած պայքարին մէջ Վարժարանին պարտաւորութիւնը»։ բազմաթիւ բրօֆէսօրներ խօսեցան այդ մասին, հաստատելու համար թէ տղայոց ոգելից ըմպելի տալը դանդաղ վտանգներու կ'ենթարկէ զանոնք։ Ուրիշներ ալ փորձեցին թուանշաններով ապացուցանել թէ ափրիկեան երկիրներու մէջ առեւտրական նոր յարաբերութիւնները ալքոլամոլութեամբ վարակեցին ամբողջ գիւղեր, քաղաքներ և երկիրներ։ 1902էն մինչեւ 1905 Դեկտ մէջ, Տիլիզ հաշուով 10,663 հեքտոլիտր, Գամերունի մէջ տարեկան 13,650 հեքտոլիտր ոգելից ըմպելի ներածուած է։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՆԿԻՐ, 1 օգոստոս.— Սակարանն վիճակը, այսօր, բոլորովին անննպատ էր. միայն Օրլօ Թրենոյի վրայ գործ կ'ըլլայ. քան ֆր. պակասով բացուեցաւ՝ 1951։ Ցետոյ հեռագիր առնուեցաւ թէ պղինձի գիները անփոփոխ է՝ 83, որով մէկ քանի գնումներ կատարուեցան և Ռիօ Թինթոն 1966 փակուեցաւ։ Ցիանական ռանթը առջի օրուան բարձրացումը կորսնցուց։ Միջազգային արժեթուղթերուն վրայ գործ չկայ. գիները անուանական են։ Անգլիական քոնսոլիտէն նոյնն իմացուով 82.78 եղաւ։ Նիւ-Եորքի մէջ ամերիկեան երկաթուղիի բաժնեթուղթերը ինկած էին։

—Բարէղի Սակարանը փակուելէն ետքը, ֆրանսական ռանթերը կը վաճառուէին՝ Մարոքէ առնուած լուրերու վրայ։

—Արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիլոն որ գիւղ գացած էր, իսկոյն Բարիզ վերադարձաւ միեւնոյն պատճառով։

—1904ի հարիւրին չորս տոկոսաւոր օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերուն մասնաւոր հաշուեյարդարումը այսօր տեղի ունեցաւ։ Ասկէ վերջը յանձնումները վերջնական պարտաթուղթերով պիտի կատարուին։

—Շաբաթի հրապարակը մէկ քանի օրէ ի վեր լաւ է։ Այս վիճակը կը վերագրուի պարապատ ապրանքներու նուազութեան, Անգլիոյ կողմէ աւելի ոգեւորեալ խնդրանքներու և Հավասի այն լուրին թէ Ռուսիա պիտի հաւանի Պոխուէլի շաքարի պայմանագրութեան և պիտի դադրեցնէ արտածման հպատակներու դրութիւնը։

ԹՈՒԼՈՆ.— Մովային նախարար Պ. Թամսոն հրաման տուաւ իսկոյն ճամբայ հանել Քոնտէ և Տիւ Շեյա յանձաւորական ները։

ԳՐՈՆԳՈՆԳ.— Ռուսիոյ կայսրը, այսօր, Գրոնդշտատ Շրանտարս դբօսանաւով ճամբայ ելաւ՝ իր պտոյտը կատարելու։

ՊԵՐԼԻՆ.— Նացիոնալ Զայդունկ կ'ըսէ թէ խնդիր չկայ համաձայնութիւն մը կնքելու Սուլթանիէի տեսակցութեան պահուն։ Բոսդ կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ կայսրը անպատճառ ուզած է այդ տեսակցութիւնը։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ ինչպէս Իտալիա Ֆրանսայի մտեցած է առանց դպչելու Երրեակ Զինակցութեան, այնպէս ալ Ռուսիա Գերմանիոյ պիտի մատենայ, առանց դպչելու Ֆրանքեւռուս դաշնադրութեան։ Պերլիներ Թակեպլատ կ'ըսէ թէ այդ տեսակցութիւնը ո՛չ հանգիստական է և ոչ ալ հակաֆրանսական։

ՎԻԵՆՆԱ.— Զայր կ'ըսէ թէ Ֆրանսայի հրապարակը եթէ Ռուսիոյ հաճոյակատարութիւն ցոյց չտայ, Ռուսիա պիտի սոխպուի Գերմանիոյ կողմը դառնալու։

ՀՈՒՍ.— Ճորնալ տ'Իտալիա կ'ըսէ թէ Սուլթանիէի տեսակցութիւնը յաղթական մը է Գերմանիոյ համար։

ՎԻԵՆՆԱ.—Նոյն Ֆրայէ Բրեսէ կ'ըսէ թէ այդ տեսակցութիւնը հակակշռն է Անգլիոյ, Ֆրանսայի ու Ճապոնի կազմած քաղաքական խումբին։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ երկու վեհապետները աւելի Ծայրագոյն Արեւելքի վերաբերեալ գործերու վրայ պիտի խօսին։

ՀՈՒՍ.— Ցունատանի թագաւորը Ռաքքոնիճի մէջ այցելութիւն տուաւ Իտալիոյ թագուհիին։

ՎԻԵՆՆԱ.— Էտուարտ թագաւորը, Մարիենպատ երթալուն, ամսոյս 15ին Իշլ պիտի ժամանէ՝ Ֆրանց Եսէֆ կայսրը այցելութիւն տալու, և օր մը հոն պիտի մնայ։ Էտուարտ թագաւորին հետ պիտի գտնուի Անգլիոյ արտաքին գործոց խորհրդական Սըր Հարտինկ։

ՄԱՁԵՐՈՒ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ

EAU AVELLANE

ՏՕՔԹ. Բ. ԹԼՕՏՕՐԻՏԷՍ ՊԱԼԱՇԻ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԷ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԱԾ

Պատրաստուած՝ Միխայէլ Լէոն Թրիճէօյի կողմէ

Արծաթ չքաղրամ և պատուոյ վկայական ստացած Ամստերդամի 1903ի միջազգային ցուցահանդէսի մէջցին

ԱՎԷԼԱՆԻ ԶՈՒՐԸ, գլխու մաղերուն, պեխերուն, մօրուքին բնական գոյնը կը վերահաստատէ ատիճանաբար և ամէն երանգներով, և երիտասարդական թարմութիւն ու փայլ կը շնորհէ, մաղերուն արմատը զօրացնելով և հերաթափութեան առաջքը առնելով։

ԱՎԷԼԱՆԻ ԶՈՒՐԸ մորթին վրայ բիծեր չի ձգելու առաւելութիւնն ունի։

ԱՎԷԼԱՆԻ ԶՈՒՐԸ կրկին գոյնով է, շաղանակագոյն և սեւ։ Իւրաքանչիւր ափիկի մէջ բացատրուած է գործածութեան եղանակը յատուկ հրահանգով։

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ, Բեռայի մէջ, Պօն Մարչէ.— Դալաթիա, Խալիքոգլօ դեղարան.— Պէքիկքաս, դեղարան Բեազիմ պէյ.— Ֆրնտրգլը, դեղարան Թէօ-

---

Սալոնիքի պանքա		— —
Մերսին Ամանա պրոպի.	Ա. Ո.	16 3/8
Գարասու առանձնարհիկ		63 —
» սովորական		59 —
» 5 պարտաթուղթ		80 —
Քարափ Իզմիրի		586 —
Փոխառ. Հելլենական 5 %		245 —
Հելլենական պարզեւաւոր թուղթ		420 —
» » »	Օ. Ո.	4 02
Լաւրիոն	Ֆր.	65 —
Զարթրա	»	32 —

ՍՊԱՐԻԼԱՆՆԵՐ

Օսմ. Միացեալ 1 օրուան	Օ. Ո.	1 75
» » 8 »		4 75
Բուլգարի երկաթուղի	Ֆր.	— —
Փոխ. Հրապարակ Օսմ. Պանքայի 6 1/2 %		

ՓՈՒՇԱՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

Լոնտոնի վրայ չէք	Ղուրշ	109 1/2
Բարիզի » »	Ֆրանք	22 97 1/2
Վիեննայի » »	Քորոն	21 97
Պերլինի » »	Մարք	18 70

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՆԿԻՐ, 1 Օգոստոս

Միացեալ Օսմ. պրպտի.	) բաց.	Ա. Ո.	94 95
	) գոց.	»	94 90
Բուլգարի երկաթուղի		Ֆր.	165 25
Թրանսվալ		»	52 25
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆ. Կ.	»	686 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ		»	— —
Պարիս Քարա Այաչն	Ֆ. Կ.	»	612 —
Օսմ. մնքատուն		»	— —
Ֆրանս. Ռանթի 3 %	Ֆ. Կ.	»	95 07
Ֆրէսի Էյնսէ		»	1167 —
Ռուսական 5 %		»	87 —
Իտալական Ռանթ	Ֆ. Կ.	»	102 —
Սպանիական արտաքին	Ֆ. Կ.	»	92 —
Չէք Լոնտոնի վրայ		»	25 155
Դրամագլուխ Ֆրանս. Պանքայի		»	3 1/2

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Նուազարդի դրուած 555 չէքի փայտին (մէջէ) իւրաքանչիւր չէքին 35 ղրուշ գին առաջարկուած է, յանձնելի երկու ամիսէն, իսկ 2000 օրտա փայտածուխի իւրաքանչիւր 100 քիլոյին 53 ղրուշ (մէջմիջէն 19 ղրուշէն)։ Վերջնական նուազարդը տեղի պիտի ունենայ 1907 յուլիս 23/5 օգոստոսին, կէս օրէն յետոյ ժամը 2ին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնատեղին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

19/1 օգոստոս 1907 2—1

ԶԵՆԻԹ

Համաշխարհային հռչակ վայելող միակ ժամացոյցը իր նրբանկատ յօրինուածքին, իր բարձրութեան, իր տոկունութեան և իր բարձր ճշդութեան համար, յատկութիւններ՝ որոնք բոլոր Արուեստահանդէսներու մէջ իրաւապէս արժանացուցած են զայն ամենաբարձր վարձատրութեանց, և որոնց համար կարելի է միշտ զայն յանձնարարել և երաշխաւորել։ Իրրեւ կատարելագործութեան վերջին բառը՝ ժամագործական ճարտարարուեստին արդի կալուածին մէջ, ԶԵՆԻԹ ժամացոյցը լիովին կ'արդարացնէ իրեն ընծայուած անունը։

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ ԲԱՐԻԶ, 1900

ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿ.—ՆԷՕՇԱՏԷԼԻ ԳԻՏԱՐԱՆԻՆ. 1903
ԱՐՏԱՔՈՍ ՄՐՑՈՒԹԻՒՆ.—ԱՆԴԱՄ ԺԻՒՐԻՒ, ՄԻԼԱՆ. 1906
Եւն. եւն. եւն.

ԱՄԷՆ ՄԵՏԱՂԷ ԵՒ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ

Ընդհ. ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար — Գ. ՍԱՐԳԻՍՕՖ ԵՒ ԸՆԿ.

Մեծ վաճառատուն ժամացոյցներու, չղթաներու և զոհարեղէններու.

ԹԻՒ 16 — ՊԱՇՃԷ ԳԱԲՈՒ — ԹԻՒ 16

Օտոզոմ-Պաք հասատութեան դիմացը

Ի Բերա, կը գտնուի զոհարավաճառ Տ. Տ. ԷՔՄԷՔՃԻԱՆ ԵՂԲԱՐՑ քով, Թիւ 400 Մեծ-Փողոց 50—11

ՐՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

225րդ վիճակահանութիւն — 1 օգոստոս 1907

Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.
34378	600000	539490	3000	397208	1000	1280047	1000
303727	60000	784930	»	520408	»	1318875	»
365876	20000	854605	»	529272	»	1416912	»
1288192	»	1326582	»	582157	»	1416915	»
100120	6000	1326585	»	592059	»	1430423	»
309388	»	1527766	»	734058	»	1438340	»
702164	»	1692968	»	818796	»	1535065	»
1027817	»	1784253	»	948273	»	1617814	»
1096141	»	1888007	»	1028772	»	1618515	»
1439973	»	34377	1000	1030448	»	1683924	»
15758	3000	74857	»	1030450	»	1853334	»
43925	»	100116	»	1065740	»		»
379838	»	207274	»	1067573	»		»

400 Քառանիշ շահող թիւեր

101—	5	384621—	5

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 30 ապրիլի 1907

ՊԱՇԱՆՁՔ	Օսմ. ոսկի		ՊԱՐՏՔ	Օսմ. ոսկի	
Բաժինք չգանձուած	5,500,000	—	Դրամագլուխ	11,000,000	—
Մնաց կ. ի Կ. Պոլիս	2,393,680	99	Պանքանոտներ ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս եւ ի մասնահիւղս	1,290,920	—
Պետական արժէթուղթք	1,456,304	15	Վճարելի փոխանակիրք	3,131,920	14
Զանազան արժէթուղթք	3,398,056	16	Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պահանջողք	1,497,501	51
Պանձելի փոխանակագիրք	4,191,418	06	Դրամական աւանդք որոյ պայմանաժամով	10,010,739	45
Ընթացիկ հաշիւք մայր. Դանձուն — պարտականք	1,908,990	46	Վճարելի չանարժէքներ	5,351	94
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պարտականք	3,442,532	86	Կանոնական պահեստ	983,258	43
Փոխատուութիւնք արժէթղթոց եւ վաճառաց	6,375,052	56	Զանազանք	1,187,853	37
Անշարժ եւ շարժուն գոյք	285,918	48			
Զանազանք	155,591	12			
Ա. Ո.	29,107,544	84	Ա. Ո.	29,107,544	84

Վաւերացեալ ճշդութիւնն pus տոմարաց

Տնօրէն — Վ. Ա. ՄԱԼԹԱՍ Ընդհ. Տնօրէնի օգն. — Ս. ՆԻԱՍ Հաշուեպահ — Հ. ԳԻՒՕՀԼԻՐ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ 2/14 եւ 1320 Սեպտ 20 թուականի Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նալը խան, Հէդրէն փողոց, Թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն

Պոլիս, մանանճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ։
Պոլիս, Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Պահչէ Գաբու. Թրամուէյի ճամբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ։
Պոլիս, Մ. Ի. Սաքօք, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահչէ Գաբու Թիւ 10։
Սալոնիկ, Ապոլ պէյ եւ Ընկ., Վէզնէֆիլեր փողոց։
Պոլիս, Պ. Ս. Այմէլզղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գաբու, Իզմիր փողոց։
Գոմբէրդիւղ, Ալեքսանդր Անաստասիատս չուկայի հրապարակ։
Դամբէրդիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճամբէօ։
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի։
Բերա, Մանանճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Էրենգիւղ, Թէօգլաս Եէանիքէօ, Նամակատան մօտ։
Շիւլի, Մ. Է. Ռօսի, Պէօյիւքտէրէ ճառաէօի, Թիւ 137։
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրհանց, Թիւ 12, Թիւնէլ խան։
Բէյնաիր, Բ. Սամարիրա։
Մեծ Կղզի, Բէյուլ էֆ.։
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկելիոէս, կայարանի հրապարակ։
Սան Սթէֆանօ, Բէյլէճեան էֆ.։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

EL DIA

ԷԼ ՏԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԴ.

Ընդդէմ հրդեհի

եւ ծովային արկածներու

Դրամագլուխ 10,000,000 ԲԷԶԱՔԱ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԳՈՐԾԱԺԷՆ [Սպանիա

Նախագահ Վարչական Ժողովոյ

ԳԱՄԻԼՕ ՏԷ ԱԿՈՒԻՐՌԷ ԻՍԼՅՈՒԵ

Վարիչ Տնօրէն

ԼՈՒԻ ՏԷ ԱԿՈՒԻՐՌԷ

Ընդհանուր Տնօրէն

50—10 Պ. ՖԱՐՔՔ ՀԷՔ

Ղալաթիա, Վոյվոտա խան

ԱԹԷՆԻՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՔ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

50,000,000 Տրախմի

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ա.ԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գաւառեցեակներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Ադրիանոպիս, Գահիրէ, Սկանտիկ, Իզմիր, Պիրէոն, Բադրաս, Վլոր, Շիրա, Քալամաթա, Քանէ եւ Քանտիա (Կրէտէ)։

Դրամագլուխին և աւանդ ձգուած դրամին ու արժէթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 արամիի։

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով։ Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառականներու, արժէթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրները կը ղեղչէ։

Աթէնքի Պանքան հաշուընթացներ կը բանայ, տէքեր, վարկագիրներ կը հատէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու և արտասահմանի մէջ։ Սակարանական հրամ. Ներ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին և թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յանձնարարներուն շատ նպաստաւոր կերպով։

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն՝ արժէթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով և ուղղած ատենը ետ առնուելու պայմանով։ Ամէն կարգի կտրօններ կը գանձէ և ղեղչի գործողութիւններ կը կատարէ։ Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խորշեր, փոքր վարձքերով։

Աւանդի ճիւղ

Աթէնքի Պանքան իրը աւանդ կ'ընդունի դրամ և արժէթուղթ, սա տոկոսները վճարելով.

Ուղղած ատեն դրամ քաշելու պայման 3%
Վեց ամսուան համար 3½%
Մէկ » » 4 —
Երկու » և աւելի 5 —

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են։ Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 2ին և Յուլիս 1ին։

Մասնաւոր տեսակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յանձնորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն 100 ոսկիի աւանդ գումար մը։ Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մասնակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն 25 դրուշ ոսկեդրամ։ 50—14

Cie RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՅԻՆ

ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Գշ. 17,30 Պիրէոն, Ադրիանոպիս, մինչեւ Էնոս մամ ժամը 10ին։
Հազորդակցութիւն Բոր-Սամսուն Սուր ոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւին հետ։
Գշ. 17,30 Օտեսա ժամը 4ին։ Հազորդակցութիւն Թրիէ-Նովկաս, Խրիմ-Ակով, Օտեսա-Բէլբեկ, Օտեսա-Նիքոլայէվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։
Դշ. 18,31 Սէվաստոպոլ ժամը 0ին։
Եշ. 19,1 Տարանտէ, Մարսիլիա, Իզմիր, Բիրա, Թրիպոլի, Պէյրութ, Յաֆա, Բոր-Սամսուն, Ադրիանոպիս, իրիկուան ժամը 4ին։
Շբ. 21,3 Օտեսա, ժամը 12ին։ 50—8

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԷԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ա.ԶԳ.— Թղթել Հասոյթներու վարչութիւնը կը ծանուցանէ գրաշմատուրք վճարողներուն թէ իբր վարչութեան գործակալ և գրաշմատուրքի գործառնութեան հսկող պէտք է ճանչնան այն անձերը միայն որոնք իրենց ինքնութիւնը յայտնող թուղթ մը ունին իրենց քով, սատարգրուած Ընդհ. Տնօրէնին և վերահսկողին կողմէ ու վարչութեան պաշտօնական կնիքովը կնքուած։ Օրինազանցութեան պարագային, այդ գործակալները իրաւունք ունին տեղեկագիր մը պատրաստելու, բայց առգանքները գանձելու պաշտօնութիւն չունին։ Տուգանքը մի միայն պէտք է վճարուի վարչութեան գործակալութեանց սնտուկներուն, որոնք պարտին օրինական ընկալագիրն յանձնել։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

16/29 յուլիս 1907 (1323) 8—1

ԱԼԱՇԷՀԻՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԶՈՒՐ ԱԼԱՇԷՀԻՐԻ

(ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱ)

"ՍԱՐԸ-ԳԷԶԻ" ԱՂԲԻՒՐ

ՍԵՂԱՆԻ ԶՈՒՐԵՐՈՒՆ ԻՏԷԱԼԸ

Ոչ է մանրէէ զերծ, ամէն ստամոքսի կը յարմարի այս հանքային ջուրը։ Շատ օգտաւոր է ՍՏԱՄՈՔՍԱՑԱՒՐՈՒ, ԼԵԱՐԴԻ, ԱՂԻՔԻ, ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ։ կը բուժէ ՇԱՔԱՐԱԽՏԸ, ԱԻԱԶԱԽՏԸ և ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ինչ որ տիւերապէս հաստատած է նշանաւոր բժիշկներու և քիմիագէտներու կողմէ տրուած վկայականներով։ Շաբաթը երկու անգամ կանոնաւորապէս հոս կը ղրկուի այդ հանքային ջուրը, որ թարմ կ'ըլլայ բնականաբար և իր մէջ կը պարունակէ այդ փնտռուած ջուրին յատուկ բոլոր ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆԵՐԸ։

Կը վաճառուի բոլոր դեղարանաներու, նպարավաճառանոցներու, ճաշարաններու եւ զարեջրատանց մէջ։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԶՈՒՐԵՐՈՒ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ա.Թ.Ա.Ն.Ա.Ս.Ի.Ա. ԵՒ ՔԻՕՆԻ

ԻԶՄԻՐ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ՔՈՒՐՔԷԻԻ ԵՒ ՎԱՍԻԼԻԱՏԻ

36—15 Սաբրիէ խան, Պոլիս

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերք.

Շաբաթական ամէնեն արագ երթեւեկը

Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Էյ Գահիրէ շոգենաւը նաւապետ Կաթէսի, հինգշաբթի, 1 օգոստոս 1907 (Ը Ե.) կէսօրէն ետք ժամը 2ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ, իսկ ուրբաթ օգոստոս 2 1907 (Ը Ե) կէս օրէ ետքը, ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միթիլի, Իզմիր և Պիրէոն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Մենքպալի շոգենաւը, նաւապետ Ֆրիմէն, օգոստոս 11ին Կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Իզմիր, Սաքզլ, Հոմոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարտիին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մանանճիւղը, Պոլիս, Վալիէ Սուլթան խան։

ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՍ.

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈՓԵՆԱՒԵՐ

Սպաս. 5ին, Իսէրեղի, Մարսիլիայէն
Օգստ. 12ին, Ֆրիթի, Սեւ ծովէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Օգստ. 7ին, Իսէրեղի, Սեւ Ծով։
Օգստ. 13ին, Ֆրիթի, Մարսիլիա

Ա. կարգ Մարսիլի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփհանէ քարտիին վրայ։

15 50—47 Թ. ԲԼԳՈՒԼ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

11,000,000 օսմ. ոսկի կամ

250,000,000 ֆրանկ դրամագլուխով

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Հիտայի Ճամբան Թ. 34

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՍԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Սամսուն, Սամսուն, Այտընի, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղէքսանդրիա, Իսիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պասրա, Պէյրութ, Պրուսա, Քասթէմունի, Գավալա, Տէպէ Աղաճ, Էսկիշէհիր, Նուսարդէմ, Գամակոս Գոնիա, Հառնագա, Լիմասոլ, Գահիրէ Մէրսին, Միթիլլի, Մանասթիր, Նիքոսիա, Ուշակ, Բոր-Սամսուն, Սելանիկ, Սամսուն, Սրվազ, Իզմիր, Տրաբիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Սկիւտարի։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով (գօնթ-գուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժէթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը ղեղչէ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրինակներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժէթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կրտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Կայս. Պանքան իրը աւանդ կ'ընդունի, պահպանման փոքր վարձքի մը փոխարէն, ամէն տեսակ արժէթուղթեր, օսմանեան կամ օտար, անուանական կամ կրողին։ Արժէթուղթերը կը պահուին Զէյթուն արկղամուրքու մէջ հատատուած մասնաւորապէս շինուած նկուղներու մէջ (պեթոնով եւ մեքենական ամրացուցմով), որոնք կատարեալ ապահովութիւն կ'ընծայեն։ Ընդունագիր մը կը յանձնէ, որուն մէջ նշանակուած են վիճակահանութեանց մէջ ելած թիւերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան պաշտօնապէս կը գանձէ, առանց միջնորդչէքի, աւանդուած արժէթուղթերուն կտրօնները, Կ. Պոլսոյ մէջ վճարելի։ Արտասահմանի մէջ գանձելի կտրօններուն համար չափաւոր միջնորդչէք մը կ'առնուի եւ օրուան փոխանակագնին համաձայն։ Անոր տարբերութիւնը կ'անցնի պայմանաժամի կամ գանձում մի օրուան փոխանակագինով։

Ժամանակին գանձուելու համար՝ աւանդ տրուած արժէթուղթերուն կտրօնները պայմանաժամէն 20 օր առաջ կը կտրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան իրը աւանդ արժէթուղթեր կ'ընդունի նաեւ իր արտասահմանի գործակալութեանց մէջ՝ Լոնտոն ու Բարիզ, իր գլխաւոր մասնաճիւղերուն մէջ՝ Ադրիանոպիս, Գահիրէ, Իզմիր, Պէյրութ, եւայլն, ինչպէս նաեւ իր գլխաւոր թղթակիցներուն մօտ՝ Աթէնք, Պերլին, Պրիսէլ, Հռոմ, Վիէննա, եւայլն։ Տոկոսներու արդիւնքը աւանդատուին արամադրութեան տակ դրուած է. կամ իր հաշուին անցուած, Կ. Պոլսոյ մէջ։ Այն յանձնորդները, որոնց արժէթուղթերը իր պահ դրուած են, կրնան իրենց խնդրանքին վրայ, գանձուած տեղերէն առնել կամ իրենց հասցէին ղրկել տալ։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը կատարէ սակարանական հրամաններ մեր եւ օտար հրապարակներու վրայ. գնում և վաճառում կը կատարէ կանխիկ կամ պայմանաժամով։ Հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ, օրուան գնով, կաթգ մը արժէթուղթեր, ինչպէս Բումէլիի երկաթուղիի, Եգիպտական Քրէյտի Ֆոնտիի Յունասանի ազդ. Պանքային պարտաթուղթերը, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան, եւայլնի բաժնեթուղթերը։ Անմիջական կերպով յանձնելի են այս արժէթուղթերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը ստանձնէ արժէթուղթերու վրայ ամէն գործառնութիւններ. փոխանձում, կտրոններու նորոգում, եւն., մասնաւոր սակագնի մը համաձայն։ Օսմանեան եւ օտար արժէթուղթերու վրայ փոխատուութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և շատ չ'փաւոր պայմաններով։ Իրենց պայմանաժամէն առաջ կը զեղչէ կաթգ մը օսմանեան եւ օտար արժէթուղթերու. կտրոններ։ Իր անուններուն մէջ գտնուած արժէթուղթերուն կտրոնները կը վճարէ, առանց միջնորդչէքի, ինչպէս 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերու, 1901-1905ի 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերուն եւ Քիսոր Նաւահանգստին 6% փոխառութեան պարտաթուղթերուն կրտրոնները։

Օսմ. Կայս. Պանքան բաժին մը հատատած է Սակարանի արժէթուղթերուն վրայ տեղեկութիւններ տալու, անոնք Սակարանիմէջ ընդունուած ըլլան կամ ոչ։ Այս տեղեկութիւնները ձրի կը տրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան կ'երաշխաւորէ ընդդէմ հարիւրի հարիւր վճարելի առաջ եկած կորուստը, վիճակահանութեան միջոցաւ, այսինքն վճռման գնով։ Ապահովութեան սակը, որ փոփոխական է, կը հաղորդուի ուղղին։ 50—31

ՄՕՍ

ՇՈՓԵՆԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբարդ եւ տպրանք փոխադրող

տոգենաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սեպտ	Նոյեմբեր
Մինէր	Իսմէնիս
Բոսֆոր	Ֆուգիրիս
Թիլբար	Մոգրիս
Նարբոն	Ֆոյնիկ
Նավարին	Ֆարոս
	Թիրս

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգստաւէտ են, նաւուն մէջեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, երեկարակնաւեթեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար տեսչուհի ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ սահմանափակ թուով ճամբորդներ կ'առնեն բայց տեսչուհի չունին։ սդերիթ

Կ. Պոլսէ Լիվրբուլ Ա. կարգի գին է 15
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մաքսը հանելու համար՝ իրենց հրահանգները ատն շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները տանելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ Ընկ. Գործակալք

Ուիթոլ խան, Պահչէ գաբու, Պոլիս

ՃԷՄ ՄՕՍ ԸՆԿ.

50—45 31 Ճէմ Մէրիզ, Լիվրբ ։լ,

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵՌԵՍԲՈՒՐԳ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	162,600,000 »
Ապահովագրութիւններուն վճարուած գումար	460,946,000 »
1906 տարուան մէջ գանձուած ապահովագրին ու տոկոս	75,130,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մանանճիւղին, Ազարեան խան Վոյվոտա Ղալաթիա։

Պոլսոյ գործակալութեան, Տիւրիզղատէ խան, Աչը Էֆէնտի ճառաէօի, Թիւ 26։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մանանճիւղին Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 11 50—18

"ԱՏԼԷՐ"
Առաջին գիրեն մինչեւ վերջին
գիրը ընթեռնլի գրուած

ԳՐԵԼՈՒ ՄԵՔԵՆԱՅ

ԱՏԼԷՐ

չնորհիւ իր ունեցած կատարելագործութեանց, պարզութեան և հաստատուն շինուածքին, քիչ տեղի մէջ, առաջնակարգ տեղ մը գրաւած է գրելու մեքենաներուն մէջ, և մեր յաճախորդներու ամենամեծ գոհունակութիւնն կ'արժանանայ ամէն օր։

1906ի ՄԻԼԱՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

ՄԻԱԿ ՄԵՆ ՄՐՑԱՆԱԿ

1906ի ԱՄՍԹԵՐՏԱՄԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

ՈՍԿԻ ՇՔԱՊԴԱՄ

ԱՏԼԷՐ գրելու մեքենային ամէնէն ցայտուն յատկութիւնները

Տոկունութիւն, դիւրաւսոյց մեթոտ, նորոգման դիւրութիւն, գրի ընթեռնելիութիւն, մաքուր գիր, բառերու և տողամէջերու կանոնաւորութիւն, պատճէններու նմանութիւն, վայելուչ ձեւ, արագութիւն, լաւ տպագրութիւն, գրերու մաքրութիւն, ստեղնաշարի պարզութիւն, գրերու ճոխութիւն, այլազան ստեղնաշարեր, գիրեր փոխելու մեքենաներ, թուղթի գլաններ, թաղիւլաթէօր, թուղթի կանոնաւոր յառաջացում, եւայլն եւայլն։

Միակ գործակալ եւ ներկայացուցիչ

Ֆ. Վ. ՎԻՆԳԼԷՐ

40—25 544, ՐՈՒԷ ԹԻՊԷԻ. — Կ. Պոլիս

ՊԱՆՔԱՆ

Առանձնաշնորհեալ ապահովագրական ընկ.

Դրամագլուխ եւ պահեստ	Ֆրք.	9,500,000
Վերապահովագրական դրամագլուխ եւ պահեստ	»	142,750,009

ՊԱՆՔԱՆ ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ ամէն տեսակ կահ կարասի եւայլն, Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ շատ դիւրամատչելի պայմաններով, իսկ իր միւս երկրորդ ճիւղը որ անմրցելի գիներով և պայմաններով օժտուած է, կը կատարէ խառն ապահովագրութիւն, ընտանեկան, մանուկներու, եւայլն եւայլն։ 50—9

Ընդհանուր գործակալ Թուրիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Ղալաթիա, Տեօյէ Օրիենք Պանքի կից, Սինասոն խան

"ԱՐՇՈՒԵԼԳ"Ի ԹՈՒՐԹՕՆԸ (147)

ԹՕՔԼ ՄԱՆԳ

ԳԵՂԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻԻ ՄԸ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԾԵՐՈՒԿ ԱՌԻՒԾԸ

Զ.

ԺԷՐՄԷՆԻ ՍԻՐԱՑԻՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

—Չեզի իմաց տուի թէ փորձ մը պիտի ընեմ։ Ապահովեցէ՛ք։ Ոչ մէկուն նկատմամբ ասելութիւն ունիմ և ատանկ մտալ դաղափարներ չեմ սնուցներ երբեք։

Մանկամարդ աղջիկը կը շարունակէր խնդալ։

Արդարեւ, Միչէլ ու Լօրան կրնային խաբուիլ, այնպէս հաւատալով թէ մինչեւ այն ատեն Ժէրմէնի կողմէ ըսուածները անդութ խաղի մը, սրատաց քմայքի մը արդիւնք էին պարզապէս...

Բայց երկու եղբայրներուն տարութիւնը չէր փարատեր։ Դէպ նայուածքներ կ'աքաձակէին աչքերնուն տակէն։ Բիրտ նկատրաղր մը ունենալուն, թերեւս բռնութեան դիմէին, տիպելով որ Ժէրմէն իր հոգիին էութիւնը պարզէ։ Այդ միջոցին երեքն ալ տարսուռ զգացին։

Դիւերային լռութեան մէջ երկարաձիգ աղաղակ մը լսուեցաւ մօտէն, և հեռուն անջրպետին մէջ արձագանգ գտաւ, հովտին հնչուն օդին բաղխելով։ Մռնչիւնի ու գերմարդկային քրքիջի նմանող աղաղակ մըն էր սա, սուր, սպառնական և սոսկալի ճիչ մը, որ երեքին ալ սարսուռ պատճառեց։

Այդ աղաղակը անուն մը արտասանած էր...

Թէեւ երեքն ալ լսած էին այդ անունը, բայց Ժէրմէնէն զատ ո՛չ ոք հասկցած էր անոր իմաստը։

Ու այդ անունը թնդաց հովտին մէջ, ծաւալեցաւ, անհունս բազմապատկուեցաւ և որոտումի մը պէս պոռթկաց.

—Օպերթա՛ն...Օ...պէր...չթան...

Շանթահարիչ եղաւ։

Ժէրմէն դէպի առաջ նետուեցաւ, ուրուական մը վանելու համար գոգցես։

Մանկամարդ աղջիկը ծռեցաւ՝ մակ ընելու համար։ Կարծես թէ լաւ լսած չէր, մացնորութեան մը խաղալիկ դարձած։

Բայց ահռելի արձագանգը կը կրկնէր դարձեալ.

—Օ... պէրչ... թա՛ն...

Այն ատեն զգայազրկ և խելագրեան կորոյս, Միչէլի ու Լօրանի ոտքերուն առջեւ ինկաւ Ժէրմէն։

Երկու եղբայրները վերցուցին ջղաձգանուելին, իրենց մէջ նոր ծնած նախանձու զգացումը մոռնալով, ի տես մանկամարդ աղջկան վիճակին, որ վախ կը պատճառէր։

Անոր անունը կուտային.

—Ժէրմէ՛ն, Ժէրմէ՛ն։ Ի՞նչ պատահեցաւ։ Ի՞նչ ունիք։ Ի՞նչ բանէ վախցաք։

Մանկամարդ աղջիկը անկարող էր պատասխանելու, նուազած ըլլալուն համար։

Լօրան իր թեւերուն մէջ առաւ մեղմօրէն և դղեակ փոխադրեց Ժէրմէնը։

Ու եղբօրը դառնալով, ըսաւ.

—Նայէ՛ թէ ուրկէ կուգայ աղաղակը և ինչո՞ւ համար...

Միչէլ թէրասին միւս կողմէն վար իջաւ։ Ռուսեօմոնթի լուսաւոր պատուհաններէն տարտամ լոյս մը կը մաղուէր դէպի վար. բայց թէրասին սառորոշ աւելի հոմ մթութիւն մը կը տիրէր։

Միչէլ բան մը չնչմարեց։

Խարխափումով յառաջացաւ և խոչընդոտի մը զարնուեցաւ։

Զեռքերը դէպի առաջ տարաւ, որոնք թիկնաթոռի մը հանդիպեցան, ուր ծածկոյ ներ և մուշտակներ կային։ Մուշտակներուն տակ մարդ մը կը գտնուէր։ Մվ կրնար ըլլալ այդ անշարժ մարդը, մեքենական թիկնաթոռի մը մէջ նստած, եթէ ոչ Քրուա-Վիթրէ կոմսը։

—Մօրեղբա՛յրս է...

Մինթէ կո՞մսն էր արձակած այդ արտասուց ու անհանգստալի աղաղակը։

Եւ որովհետեւ կոմսը առանձին դուրս չէր ելեր բնաւ, Միչէլ գոչեց.

—Ռօզ-Լիդօն, Ռօզ-Լիդօն։

Ոչ մէկ պատասխան։

Դղեակը ոգեւորութեան մէջ էր։ Լօրան պատմած ըլլալով պատահարը, ամէն ոք անոր վրայ կը վիճաբանէր։ Իսկոյն թէրաս փութացին ջահերով։

Կոմսը յորդ լոյսին մէջ երեւան եկաւ, թիկնաթոռին վրայ նստած հանդարտիկ, աչքերն անտարբեր, իրը թէ բնաւ տեղեակ չըլլար այն հեռաքքրութեան, որուն առարկայ դարձած էր։

Ռօզ-Լիդօն փութացած էր իր հօր մօտ, յիշելով կոմսին յանձնարարութիւնը։ Քիչ մը հեռուն կեցած էր ակնդէտ։ Ժէրմէնի պէս լսած ու ըմբռնած էր կոմսին աղաղակը, որ անծեալ պանդոկին մէջ անցուած աղէտաբեր գիշերուան մը յիշատակը կը քերթէր։ Հայրն ըսած էր իրեն.

«Եթէ երբեք այնպիսի բան մը պատահի որ քիչ մը խանգարէ հոս գտնուողներուն զուարթութիւնը, իսկոյն քովս եկուր»։

Միչէլ ուզեց հարցափորձել մանկամարդ աղջիկը, բայց ան ալ բան մը չէր գիտեր։ Ինչ կրնար գիտցած ըլլալ։ Ռօզ այնպէս կարծած էր թէ կոմսը կը փափաքէր դուրս ելլել, օգուտ քաղելով եղանակին այդ հաղուադէպ և մեղմ գիշերէն։

—Ինչո՞ւ համար հոս բերեր էք կոմսը։ Ինչո՞ւ այդ բանը ըրած էք, հակառակ մեր բացարձակ արգելքին։

Կոմսը փոքր տղու մը չէ՞ր նմաներ միթէ։

Կարելի է տարմարանութիւն սպասել փոքր տղէ մը։

Ռօզ քաղցր ձայնով մը կը խօսէր, աչքերը խոնարհած։ Դալով կոմսին, նորէն քունը տարած ըլլալ կը թուէր։ Միչէլ ու Նաթալի— այս վերջինն ալ մնացեներուն պէս վազած եկած էր—կասկածոտ նայուածքով մը կը դիտէին կոմսն ու աղջիկը։ Մինչ Լիդօն թէրասէն դուրս կը հանէր թիկնաթոռը, դէպի բակ ուղղուելով, զգաց որ իր վրայ կը ծանրանար անոնց նայուածքը։

Իր սենեակը հասնելէն ու դռները գոցուելէն յետոյ միայն կոմսը արթնցաւ։

Մերուսնին կը ժպտէր։

—Շատ դիւրաւ կրցի վրդովել այդ թշուառականներուն հոգին... Բառ մը, անուն մը արտասանեցի... աւելի մեծ ապաւորութիւն առաջ չպիտի բերէի, եթէ կրակի տալի թերաս։

—Օ՜հ, հա՛յր, անոնց վրէժխնդրութենէն չէ՞ք վախնար...

—Կանխատեսած եմ այդ բանը... Կ'ուզե՞ս որ քեզի ըսեմ թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ այդ վրէժը։ Վազը պիտի ընդունինք քրոջս և երկու ազնիւ քեռորդիներուս այցելութ